

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Kraticna za tuzemstvo: četrtletno 7-80 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 13 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštna hranilnice, poštnice v Ljubljani, št. 10.711.

Mir pred viharjem

Narodna skupščina je šla na počitnice. To se pravi, poslali so jo domov gospodje od vlade. Vlada radikalov in radičevcev, ki se ponša s 186 od 315 glasov v skupščini, se je zbalala svoje lastne večine. Gospod Pašić je iz postelje v Karlovih varili požugal in naenkrat je vse tisto, kar je prej bilo nujno (davčno izenačenje, pogodba z Italijo, potni in selitveni troški za vojake), odloženo na jesen ali pa še dalje. Odsek za davčno izenačenje bo sicer na videz ostal še zbran en teden, a ker reši vsako sejo le po en član, bo prilično v treh letih končal, če pojde tako naprej.

Vse si šepeče, da vladna večina predloženega izenačenja ne mara. Vlada je namreč zakon predložila, ne da bi poprej povedala svojim poslancem, kakšne vsebine je. Zdaj pa srbijski poslanci šele bere in se branijo, češ, da nočejo kupiti mačka v žaklju. Vsakdo, ki ve, kako se mora uspehi zakonskih predlogov vnaprej zagotoviti, bi bil, če bi bil resno hotel imeti zakon o davčnem izenačenju, moral vnaprej natančno seznaniti z njim vsaj vladne poslance in dobiti od njih besedo, da bodo za zakon glasovali. Tega nista storila niti gospod Uzunović niti gospod Radić, kar je popoln dokaz, da sama nista resno računala, da bo zakon sprejet. Tako so radičevci spet enkrat temeljito zavozili davčno izenačenje.

Radikalni in davidovičevski poslanci Srbijsanci so nam samostojnim demokratom

opetovano povedali, da niso tako neumni, da bi tik pred volitvami glasovali za zvišanje davkov, najmanj pa sedanji vladi, ki je zrela za grob.

Radikalci v Beogradu so se radi občinskih volitev pošteno zlasali med sabo.

Avgusta bodo po vsej Srbiji občinske volitve. Ta dan bo mnogo pomenil in vsi ga pozorno pričakujejo, češ, da se bo tedaj bolniku «otipala žila».

Ta čas pa vse stranke pripravljajo svoje orožje. Prisilni mir, ki si ga je vlada g. Uzunovića priskrbel za nekaj tednov s tem, da je poslala skupščino domov, je le mir pred viharjem. Preveč je nezadovoljstva, preveč krivic, in na preveč nenaravnih ramali je vladna odgovornost, da bi to moglo še držati. Radić, ki so ga par tednov imeli tako rekoč priklenjenega ob morju, je že začel zopet spuščati govorniške trakulje. Vlado, ki jo sam s svojo stranko drži, krepko napada. Mož nam v tem oziru mnogo pomaga in žaga vejo, na kateri sam sedi.

Tudi v Sloveniji je napravil režim RR mnogo škode. Pregarjal je napredne ljudi, kjer je mogel, v kulturnem oziru ni napravil ničesar. V gospodarskem pogledu je bil celo pri razdelitvi pičlih državnih podpor krivičen do skrajnosti. Treba bo za njim pomesti z železno metlo.

Narodni poslanec dr. Gregor Žerjav.

Upor zaradi davčne rubežni

Naš kmetovalec se zaveda, da se davki morajo plačevati, ne razume pa tega, da bi se moral zaradi davkov zadolževati, ko že itak plava v dolgovih in životari bedno življenje.

V Lanišću pri Škofljici se je pripetil prejšnji petek žalosten dogodek. Tjakaj je prišla davčna komisija eksekutorjev v spremstvu najetih gonjačev. Eksekutorji so prejeli od davčnega oblasti strog nalog, da odvedejo posestnikoma Jamniku in Skubiču na Lanišću več glav za dohodninske davke zarubljene živine. Posestnika sta namreč dolgovala dohodninski davek, proti kateremu sta se pritožila, češ, da je previsoko odmerjen. Eksekutorji so dali odgnati najprej pri Jamniku iz hleva brejo telico in molzno kravo. Ob tem času je bila doma samo gospodinja, ki je po lastni trditvi eksekutorje prosila, naj počakajo, da pride domov mož, ki bo dolžno vsoto poravnal. Eksekutorji pa so se sklicevali na svoj strogi nalog in živino dali odgnati. Od tam so šli k sosedu Skubiču, kateremu so tudi odgnali dve govedi.

Ko so gnali gonjači in eksekutorji živino proti glavni cesti, so srečali posestnika Skubiča in njegovega sina, ki sta se vračala iz mesta. Ko sta zapazila svojo živino, sta v nepremišljenosti navalila na eksekutorje, da bi jim vzela živino. Njima se je pridružilo še več kmetov iz sosesčine, med temi Jamnikovi, in vsi skupaj so v slepi jezi udrihali po eksekutorjih, katere je rešilo šele orožništvo, ki je omogočilo gonjačem, da so odvedli živino proti Ljubljani. Kmetje pa so hiteli domov, napregli vozove in se peljali za eksekutorji. Dohiteli so jih na Laverci, jim odvzeli živino ter jo odgnali domov.

Druga dne zjutraj je prispela v Lanišće močna orožniška patrulja, ki je odvzela zarubljeno živino ter aretirala pri Jamnikovih oba sinova in obe hčeri, Skubičevega sina in pet drugih oseb, ki so se udeležile napada na eksekutorje. Obenem je vložena ovadba pri državnem pravdnistvu.

Ta žalosten dogodek, ki ga nikakor ni odobravati, nam pove, da je pri nas davčna razbremenitev dosegla že skrajne meje. Ni

se čuditi, da se preprost človek, ki čuti, da se od njega zahteva preveč, v svoji nepremišljenosti tako izpozabi, in to tudi nad osebami, ki so morale storiti to, kar velevala zakon. Takšni dogodki pokazujejo, kako nujno potrebno je omiljenje neznosnih davčnih bremen.

Da imamo v Sloveniji tako visoke davke, je v precejšnji meri kriva klerikalna stranka, ki je spričo svojih 20 poslancev predvsem odgovorna za blagostanje Slovenije. Naši klerikalci kljub temu, da imajo preko tri četrtine slovenskih poslancev, niso storili še ničesar ne za izenačenje ne za olajšanje davkov. Klerikalni poslanci že sedem let zapravljajo svoje moči v brezplodni borbi za avtonomijo, a vprašanja davkov še niti enkrat niso vzeli resno v roke.

Kdor torej hoče, da nam bodo še rubili našo živino, naj se drži klerikalcev. Njihova politika je silno «pametna», kajti obstoja samo v vpitju za avtonomijo in proti centralizmu. Od tega vpitja ne bo nihče sit. Sploh tega neresnega kričanja v Beogradu nihče ne posluša, kajti tam dobro vedo, da mislijo naši klerikalci s svojo avtonomijo samo nekako klerikalno samovlado, kjer bi se vse dirigiralo iz farovžev, davki pa bi bili še večji, ker bi morala imeti takšna avtonomistična Slovenija mnogo več uradništva in sploh večji upravni aparat. Tako bi se zgodilo, da bi nam v klerikalni avtonomiji rubili poleg živine še obleko s telesa.

Proč torej s klerikalci, ki nas tiščijo s svojo bedasto politiko naravnost v pogubo. Ako hočemo, da se bodo rubežni nehale moramo obračunati s stranko ljudske nesreče. Dovolj časa so imeli, da bi pokazali, kaj znajo.

Društvo narodov

Odkar živi človeštvo na zemlji, obstojajo tudi vojne. V predzgodovinskih časih so se ljudje vojskovali za hrano, za pašnike, za zemljo — da, celo za lepe žene, kakor nam pripoveduje starogrški pesnik Homer o trojanski vojni, ki je nastala zaradi tega, ker so Trojanci ugrabili lepo Grkinjo Heleno. Pozneje so se vršile vojne za posest dežel, zaradi vere ali zaradi narodnosti. V zadnjem času so pa pri oboroženih sporih vedno prevladovali gospodarski vzroki.

Odkar živi človeštvo na zemlji, so pa razni pametni ljudje premišljali in kovali načrte, na kak način bi se dala vojna preprečiti in nadomestiti z mednarodnim sodnim dvorom, ki bi mirni potom pravično urejal vse spore med državami. Konec prošlega stoletja so se ustanovljale po vsem svetu tako zvane pacifistične (miroljubne) organizacije, ki so delovale na to, da se odpravi vojna. Na žalost so imele premalo pristašev, da bi bile mogle preprečiti svetovno vojno.

Med topovskim gromom in nepopisnimi strahotami svetovne vojne je pa dobila misel, da se mora vojna za vedno odpraviti, povsod privržencev. Vsi vojskujoči se narodi so upali, da bo ta vojna zadnja. Iz te misli in iz tega upa pa se je porodilo Društvo narodov.

Duševni oče Društva narodov je blagopokojni predsednik Združenih držav Severne Amerike Woodrow Wilson, ki je dosegel, da se je v mirovne pogodbe sprejelo besedilo o ustanovitvi in ureditvi Društva narodov. To besedilo se imenuje pakt Društva narodov in države, ki so podpisale mirovne pogodbe, so obenem podpisale tudi pakt, ki ga vsebujejo te pogodbe.

Društvo narodov je trajna zveza svobodnih držav, ki so se združile, da v tej skupni organizaciji preprečujejo vojne in vzdržujejo mir na svetu. Vsaka država, ki pristopi k Društvu narodov, se zaveže, da se pod gotovimi pogoji ne bo vojskovala in da bo strogo spoštovala mednarodno pravo. Danes je v Društvu narodov članjenih že okrog 60 držav iz vseh delov sveta, med njimi tudi naša država, in njih število vsako leto narašča.

Naši ljudje so bili dolgo precej nezaupljivi napram Društvu narodov, kar pa ni upravičeno. Nekateri so menili, da je Društvo narodov čisto angleško-francoska ustanova, iz katere so ostale velike države izključene, a male države imajo v njej samo brezpomembne vloge, kar pa ni res. In ker velika Rusija, ki je bila prej zaščitnica Slovanov, še ni pristopila k Društvu narodov, mislijo, da Slovani ne morejo priti do veljave v Ženevi, kjer se nahaja sedež društva. Tako mišljenje pa ni pravilno. Društvo narodov je javna svetovna tribuna, s katere govorijo zastopniki vseh držav in vseh narodov. Predvsem mali narodi se trudijo, da ne zaostanejo za veličinami. Zato pošiljajo v Ženevo svoje duševno najjačje ljudi. Grk Politis, Šved Branting, Čehoslovak Beneš, Norvežan Nansen in drugi častno zastopajo male narode in uživajo sloves, katerega nikoli ne bi dosegli brez Društva narodov.

Ravno tako je predsodek, da je Društvo narodov draga ustanova, ki nudi zelo malo koristi. Celokupni stroški za Društvo narodov za leto 1925. so znašali 21 milijonov zlatih frankov, kar je zelo malo, če pomislimo, da stane ena sama velika vojna ladja oklopnica 60 milijonov zlatih frankov in da se ti stroški porazdelijo na vse države članice. Stroški za tri prihodnja leta

1926., 1927. in 1928. so razdeljeni na 937 enot, od katerih pride samo 20 na našo kraljevino.

Ni tu prostora, da bi očital veliko in pomembno delo, ki ga je izvršilo Društvo narodov v šestih letih svojega obstanka. Na polju urejanja mednarodnih sporov mirnim putem je imelo ogromne uspehe, ki jih mora vsakdo priznati. Omenim le mirno ureditev spora pri razdelitvi Gornje Šlezije med Nemčijo in Poljsko ter spora zaradi Alandskih otokov med Finslandijo in Švedsko, finančno rešitev avstrijske republike, ureditev grško-italijanskega spora in zadnjih grško-bolgarskih mejnih spopadov, iz katerih bi gotovo bila nastala nova balkanska vojna, da ni Društvo narodov takej odločno poseglo vmes.

Prav tako tu ni mesta za razlaganje blagodejnega in uspešnega delovanja v raznih panogah civilizacije, ki ga vrše tehnične komisije

Društva narodov, predvsem gospodarska in higijska organizacija.

Nas Slovence, ki smo razkosani na tri države, mora posebno zanimati, da je Društvu narodov poverjena zaščita narodnih manjšin. Tudi tu so se dosegli že prav lepi uspehi v prilog manjšinam.

Cilj Društva narodov ni samo postopno manjšanje oboroževanja po vsem svetu in slednjič, kot ideal, popolno razoroženje, odpravo vojne in urejevanje meddržavnih sporov mirnim putem, temveč obenem moralno razoroževanje, razoroženje duha na ta način, da vzgojitelji po vsem svetu vzgajajo mladino v idejah mednarodnega bratstva in miroljubnosti, ki so ideje vodnice Društva narodov.

Tako bo potem dana trdna podlaga za zlati vek človeškega rodu, po katerem mi, ki smo preživeli strašno žaloigro svetovne vojne, tako strastno hrepenimo. Dr. Pavel V. Brežnik.

Politični pregled

Narodna skupščina je bila nenadoma odgojena in tudi skupščinski odbori imajo svoje zadnje seje. Zato v Beogradu ni posebnih vidnih političnih dogodkov. Tem bolj živahno pa se spletari za kulisami. Kakor poročajo iz Beograda,

se zopet pripravlja padec vlade.

Napetost med obema vlado tvorečima strankama je tolika, da morajo vsak čas počiti strune. Razen tega pa obstojajo notranji spori v obeh strankah. Pašić in Radić, ki sta bila izrinjena iz vlade, delata vsak po svoji strani na tem, da bi zrušila sedanjo vlado in prišla zopet na krmilo. Proti Pašiću deluje v radikalni stranki struja ministrskega predsednika Uzunovića in notranjega ministra Maksimovića, ki si prizadeva prepričati odstop vlade.

V zvezi z vladno krizo je

prihod ministrskega predsednika Uzunovića na Bled.

kjer je bil Uzunović v enourni avdijenci pri kralju. Kaj je bil predmet razgovorov, ni znano. Značilno je, da se je Uzunović, ki je bil sicer namenjen ostati kakšen dan na Bledu, takoj vrnil v Beograd. Ali bo morala vlada pasti, še ta moment, ko to pišemo, ni jasno.

Veliko pozornost političnega sveta je vzbujala tudi

seja radićevskega kluba.

ki se je vršila v sredo v Zagrebu. Prisotnih je bilo 45 radićevskih poslancev, med njimi minister Pucelj. Ministra dr. Nikić in dr. Šuperina, ki vodita v radićevski stranki strujo, protivno Stepanu Radiću, nista bila prisotna. Stepan Radić je ostro napadal ministrskega predsednika Uzunovića, češ, da ga je prevaral, ker je kljub obljubi, da bo Narodna skupščina zasedala naprej, dal skupščino odgoditi. Razen tega je zahteval Stepan Radić odstop ministra za socialno politiko radikala Si-

Anton Stražar:

Od vojaka do graščaka

(Po ljudskem pripovedovanju.)

(Dalje.)

XIII.

Zaleški oskrbnik Tomaž, ki se je s svojimi hlapci in tlačani vred veselil na grajskem dvorišču, je govoril: »Danes ga le pijmo in bodimo veseli! Bog živi našega novega gospodarja! Ta je res vreden svoje neveste.«

Na svatbi sta bila tudi oče Ferdinand in godec Lukež-Pukež.

Po drugem napadu na Tomažka so se na Zaleškem gradu z naglico pripravljali na svatbo.

Česenjski graščak Fric je seveda zvedel o vseh teh pripravah, toda bil je hvaležen, da nobeden onih treh prijetih rokovnjačev ni imenoval njegovega imena. Zelo se je oddahnil, ko je zvedel, da so jih iz brdske ječe poslali v Ljubljano, od tam pa v vojaški stan. Ker je Fricu obakrat spodletel naklep, je opustil nadaljnje spletke in je sklenil: »Kaj mi vraga mari ta Katinka, saj so še druge.« Kljub vsem podlostim, ki jih je namerjal proti Tomažku, je sklenil, da se oženi tudi on; to pa tudi radi tega, da si izprazni blagajno malo napolni z bogato doto, ki naj mu jo prinese nevesta.

Neko popoldne v pričetku septembra, ko so kosci sušili otavo, je korakal Lukež-Pukež proti Zaleškemu gradu. Ko je stopal po stranski poti med njivami in travniki od vasi Krasc, je videl prihajati Kurdeža. Ko ga je ta ugledal, se mu je skušal izogniti, a bilo je

že prekasno. Šaljivi godec je začel upiti nad njim: »Hej, Kurdež, odkod pa, odkod? Ali že veš, da bo v Zaleškem gradu ženitovanje? Ti ne veš, kako se bomo dobro imeli. Jaz bom citral, ti nam pa pridi, coprat, saj znaš dobro. Tvoja sestra Miconi bi bila kmalu, zacoprala Tomažka.«

Ko bi si bil Kurdež upal zmagati šaljivega godca, bi ga bil gotovo premikastil, tako pa je molče požiral godčeve bodice in šel molče mimo njega.

Lukež je še zavpil nad njim:

»Kurdež, ali si postal nem?«

Ko je po polurni hoji prispel godec do grajskega travnika, so tam brhke deklet ter tlačanke, vse v belih predpasnikih, spravljale otavo v kupe.

Lukeža so z veseljem sprejeli. Oskrbnik Tomaž mu je dal v roke grablje z naslednjim nagovorom: »Hej, Lukež, malo se tudi tebi spodobi delati, da boš zaslužil večerjo in prenočišče na grajskem hlevu.«

»Kaj misliš, da se bojim dela? Ti mi govoriš samo o večerji in ležišču, a kdo mi bo malco dal?«

»Tudi dobiš, samo če boš priden! Vem, da si vedno žejen, ti goba ti!«

»E, kaj mi boš očital, Tomaž! Tudi tebi se ne upre pijača; vem, da si je že precej spravil pod streho.«

Delavci so se muzali Lukežu pri teh besedah. Bili so veseli, ker so vedeli, da bodo še kaj smešnega zvedeli. Delavcem so hitro minevale lepe popoldanske ure in delo jim je šlo hitro od rok.

Komaj je zašlo solnce, so bili že gotovi s kopicami, katere so postavili lepo v vrste, kakor je šaljivo pripomnil Lukež: »Kopice

pa so postavljene kakor v »žnoro« ali kakor stoje vojaki v vrstah.»

Godec Lukež je na željo vseh grajskih ostal potem v gradu in pomagal do konca košnje.

Po končani košnji otave so imeli »likof« na prostornem grajskem dvorišču.

Med drugimi veselimi pesmimi je Lukež s spremljevanjem na citre zapel:

Ta stara je umirava,

v nebesa je šva,

ja copate pozabiva,

nazaj ja prva.

Ta mivada je bovna,

jo trbušček boli;

sja zgančkov najedva,

zda v postel' leži.

Ja mož njen to gledu,

ja ženki povedu:

»Moja Katra predraga,

ti vidva boš vraga!«

Vsi so se krohotali, in še tisti večer so znali vsi to novo Lukeževo pesem.

Po vseh cerkvah so v nedeljskem jutru potrkavali in zvonili dan, ko so se razhajali delavci iz Zaleškega gradu. Zvedeli so tudi, da bodo vsi povabljeni na ženitovanje. Pogovarjali so se samo o dobrem novem gospodarju, o Katinki in Tomažku.

Tako zaželjeni dan za ljubeča se dva človeka Tomažka in Katinko je napočil.

Zadnjo nedeljo v mesecu septembru je bilo, ko je moravški gospod dekan v grajski kapeli za vedno zvezal mlada dva človeka. Kaj takega že dolgo ni bilo v Zaleškem gradu.

monoviča, ki je po njegovem zatrdilu glavni sovražnik Hrvatov. Končno se je spravil nad ministra dr. Nikića in dr. Šuperino, češ, da sta oba zatajila načela svoje stranke. Seja je nato sprejela predlog, da

se minister za šume in rudnike dr. Nikić izključi iz stranke.

Z njim sta bila izključena še dva druga poslanca, ki sta izjavila, da soglašata z dr. Nikićem. Dr. Šuperina je dobil za enkrat samo ukor. Med radičevci kakor radikali torej poka in je podoba, da so ta notranja obračunavanja in akcije v obeh strankah prvi resnejši početki končne razcepitve obeh velikih strank. Ali bo lepljenje razpok v obeh strankah uspelo, se bo pokazalo pri prihodnjih volitvah, ki se pokazujejo vedno bolj potrebne.

Nedvomno pa je, da bosta pri volitvah obe vladni stranki izgubili na glasovih,

kajti vlada RR ni pokazala doslej še nikakih uspehov svojega dela. Večne krize, osebna obračunavanja in borbe za ministrske stolce stanejo mnogo dragocenega časa, delo pa zastaja. Rešeno ni niti najnujnejše vprašanje, to je izenačenje neposrednih davkov. In v takšni nedelavni vladi je tudi naš Pucelj, ki je v svojem listu včasih neprestano zahteval omiljenje in izenačenje neposrednih davkov, sedaj pa sam podpira režim, ki zanemarja to, za slovenskega kmetovalca pereče vprašanje.

V zunanjem svetu ta teden ni posebnih dogodkov, ki bi nas zanimali. Francija, ki ima bolno valuto, pripravlja stabilizacijo (ustaljenje) francoskega franka, ki je tekom letošnjega leta močno nazadoval. Podoba je, da bo novi francoski finančni minister Caillaux (beri Kajó) uspel z načrtom za ozdravljenje francoske valute.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

Povabljeni so bili svati iz bližnjih in dalnjih krajev, le češenjskega graščaka Frica ni bilo poleg.

Svatje so se zbrali v veliki grajski sobani, ki je bila vsa okrašena z zelenjem.

Graščinski hlapci, dekle in vsi bližnji okoličani tlačani pa so se veselili na prostornem grajskem dvorišču. Za zabavo sta najbolje skrbela Lukež-Pukež in pa njegov tovariš Balantov Jurca iz Lukovice, ki se je enako kakor Lukež potikal po svetu brez stalnega bivališča.

Popoldne so na dvorišče prišli tudi vsi grajski svatje in se pomešali med preprosto ljudstvo. Mlajši so pograbili brhka kmetiska dekleta in z njimi plesali.

Pri teh veselih ljudeh je bil tudi puščavnik oče Ferdinand; tudi on je bil dobre volje.

Ko so se ustavili utrujeni plesalci in posedli okrog dolgih miz, je porabil to priliko oče Ferdinand in govoril:

«Predragi mi v Kristusu Jezusu! Vsi veste, čemu smo se danes zbrali in se vsi v poštenem krščanskem veselju radujemo z ženinom in nevesto. Vsem nam, dragi svatje, pa še ni znano življenje našega ženina in njegove ljubljene neveste. Srečni ženin je vaš rojak Rihtarjev Tomažek iz bližnjih Prapreč. Radujte in veselite se, srečni Rihtarjev očka, ki imate takega sina! Dobro mi je še v spominu, ko sem vas tolažil, ko ste prišli k meni obupani, ker niste vedeli, kam je odšel Tomažek. Vidite, vaša žalost se je spremenila v veselje in današnji dan je v vaš ponos. Po čudnih potih usode je Vsemogočni vodil tebe, srečni ženin. Pa bil si v božjem varstvu, ker si vedno ljubil poštenost in bil pogumnega kranjskega srca. Rešil si dvakrat življenje očetu nevestinemu s svojimi norumom. Sreč-

DOPISI

GORJE PRI BLEDU. Malokdaj je čitati kaj iz Gorij, zato bo prosil danes za majhen kotiček v Vašem listu. Uvedla se je tu prav grda navada, da trgajo na grobovih najlepše cvetlice, ki jih svoji nasade svojim dragim pokojnikom. Čudno je, da so pri nas ljudje tako brezobzirni, dasi so verni. — Občan.

MOJSTRANA. (Razne novice.) Glavni dobitnik jeseniške sokolske tombole, sobno opravilo, je dobil g. Jakob Veber, delavec lesne industrije na Belci. Tablice je kupil pri g. Štimnikarju v Belci. Srečnemu dobitniku prav prisrčno čestitamo. — Dne 30. junija t. l. se je smrtno ponesrečil g. Jožko Kofler iz Mojstrane, delavec na vzpenjači g. Zupana v Gozdu pri Kranjski gori. Postal je žrtev neprevidnosti. Star je bil 20 let. Vsega razbitega so zvečer pripehali domov, odkoder je šel zjutraj vesel in zdrav na delo. Pogreb se je vršil 2. t. m. ob polnoštevili udeležbi ljudi. Vse stroške je plačal g. Zupan. Žalujemo ostalim naše sožalje! — Naš poziv v zadnji »Domovini« ni bil zastoj. Mojstranski fantje se zavedajo, kaj so dolžni starim običajem in spominu pradedov, ki so zažigali kresove, ko se je bližal sovražnik Turek. Videli smo kar štiri kresove. Pri vseh štirih so bili večinoma Sokoli. Stari običaji naj živijo! — Jutri v soboto 10. t. m. imajo naši fantje nabor na Jesenicah. Nabornikov je izredno mnogo.

PREVALJE. (Narodna čitalnica v Prevaljah.) To prepotrebno društvo, stoječe na braniku narodnih interesov ob avstrijski meji, vrši važno kulturno delo tu in onstran meje že svojih šest let. Zaradi odhoda nekaterih članov je ponehalo zanimanje za društvo in se je bilo bati, da bo delo Narodne čitalnice popolnoma zamrlo. Da se društvo poživijo in da se prične z intenzivnejšim delom, se je sklicel in vršil 1. t. m. izredni občni zbor, na katerem so bili izvoljeni v odbor naslednji člani: za predsednika znani narodni delavec g. Alojzij Rozman, za podpred-

sednika g. Vinko Vidmar, za tajnika g. Emeran Stoklas in za blagajnika g. Franc Krumpačnik; odborniki so gg.: Čretnik, Doleršek, Korenčin, Lichtenegger, Močnik, Oswald in Verhovnik. Od novega odbora se utemeljeno pričakuje, da bo poživil delo Narodne čitalnice v prid izobrazbi in napredku naroda. Zeleti je, da bi se vsi dosednji člani strnili složno v skupno delo za narodno stvar, opuščajoč pri tem vsake malenkostne spore. Novi člani brez razlike strank in struj v interesu narodne stvari pozdravljeni v skupnem kolu! — Član.

ŠMARTNO PRI LITIJI. Gasilno društvo bo priredilo 8. avgusta t. l. veliko gozdno veselico, na kar opozarjamo že danes vsa sosedna bratska in prijateljska društva. Čisti dobiček je namenjen za novo motorno brizgalno. Priporočamo se za najobilnejšo udeležbo.

VRHOVO PRI RADEČAH. (Ogenj.) Pred kratkim ponoči so vaški fantje, čuječ na vasi, nenadoma zapazili v sosedni vasi Praprotno ogenj pri zidarskem pomočniku Pečniku. Fantje so alarmirali vrhovsko gasilno društvo, ki je bilo takoj na nogah. Gasilci so po napornem prizadevanju omejili požar, tako da je le hlev deloma zgorel, dočim je stanovanjsko poslopje ostalo neprizadeto, čeprav je vse pod eno streho. Gasilcem se je omejitev posrečila le, ker je bilo zaradi neprestanega deževja dosti vode. V primeru suše, ko ni vode, bi požar uničil vse poslopje. Vse tukajšnje posestnike opozarjamo, naj društvo bolj podpirajo, ker se žele zgraditi vodne naprave za primer suše. Na pomoč!

RAJHENBURG. (Smrtna kosa.) Tu je preminula gospa Avgusta Jerebova, rojena Venturiničeva, soproga nadučitelja v pokoju g. Frana Jereba. Bodi pokojnici blag spomin!

VELIKE MALENCE PRI BREŽICAH. Marija Tomšetova iz Velikih Malenc je našla v milu »Gazela« zlatnik. Milo je kupila v neki trgovini v Brežicah.

ŠMARJE PRI JELŠAH. V zadevi dopisov glede pismonoše g. Šaliga, ki so bili objavljeni svojčas v »Domovini«, smo se informirali, da v kraju Planina, ki spada pod okolico Dol pri

no si se tudi dvakrat rešil in prekrizal vse podle naklepe češenjskega graščaka. Zakonca, živita vedno tako pošteno, kakor sta do sedaj. Božje oko vaju bo vedno varovalo, imela bosta srečo v zakonu in srečen bo tudi vajin bodoči mladi rod.»

Vsi poslušalci so ginjeni nazdravljali novoporočencema!

Tudi oskrbnik Tomaž se je opogumil in izpregovoril prav na kratko: «Danes ga le pijmo in bodimo veseli! Bog ga živi našega novega gospodarja! Ta je res vreden svoje neveste.»

Zvečer so se svatje sprehajali okrog gradu, ženin in nevesta pa sta sedela v utici sredi lepega grajskega vrta in Katinka je šepetala svojemu možu:

«Ljubi možiček, kako sem srečna, ko si ti moj mož in sem v vašem krogu med tvojimi poštenimi rojaki!»

«Samo, da si zadovoljna, Katinka, pa sem srečen tudi jaz.»

Tri dni in tri noči je trajala svatba. Kaj takega že zdavnaj ni bilo na Zaleškem gradu. Šele četrty dan se je godec Lukež-Pukež vračal z Rihtarjevimi vred od svatbe. Pa je govoril Lukež očetu Rihtarju:

«No, ali si še jezen name, ko je sin Tomažek odšel v vojake?»

«E, kaj bom jezen! Ko bi ne bil šel, bi se tudi mi sedaj ne vračali z vesele svatovščine. S tem si se tudi ti dobro preskrbel za stara leta. Postrežbo dobiš lahko vedno na gradu ali pa pri nas.»

Lukež je vso pot od veselja uganjal burke in parkrat zavriskal kakor kak dvajsetletni fant.

(Konec prihodnjic.)

Ivan Albreht:

Za sina

Povest.

(Dalje.)

«Meni se zdi vse kakor sanje,» je zamišljeno odvrnil Andrej. «Oče, ljubi moj oče, menda je prav nalašč moralo priti tako; kajti jaz ne bi bil prenesel udarca, ki bi me bil zadel z vašo smrtjo.»

«Kar pusti to,» je menil stari Podlipec. «Božja pota so nerazumljiva.»

Julka, ki se je bila medtem že toliko pomirila, da je popolnoma sledila razgovoru, je bila vesela kakor že davno ne. Trdno je upala, da bo opozorilo, ki ga je dobil Andrej na tako čudovit način, pomagalo spet na noge razrušenemu družinskemu življenju pri Podlipčevih.

Dolgo so se še razgovarjali, potem pa so odšli, razdrli mrtvaški oder, pogasili sveče in raznesli spet vsako stvar na svoje običajno mesto.

«Tega pa tudi nisem nikoli mislil,» se je šalil stari Podlipec, «da bom sam svoje »pare« razdiral!»

«Jaz sem pa vedel,» je junačil Tonček. «Ves čas sem pravil mami, da pridete še nazaj.»

«Saj res! Zato sem tudi prišel. Kaj pa naj bi počel na onem svetu brez tebe?!» ga je veselo pobožal zadovoljni ded.

In z mirom tega večera se je po dolgem času spet vselila sreča v Podlipčevo domovanje.

Šmarju, ni nobenega naročnika «Domovine». S tem je tukajšnji dopisnik delal krivico g. Šeligu. Vprašamo pa pošto direkcijo, kdo mora nositi v ta kraj pisma, ali pismonoša iz Pristave ali iz Šmarja. — Tajništvo sreske organizacije SDS v Šmarju pri Jelšah.

ŠMARJE PRI JELŠAH. Kakor vsa druga društva je tudi naše prejelo velik lepak, tiskan v slovenskem in nemškem jeziku, ki vabi na veliko vrtno veselico gasilnega društva Pekel pri Poljčanah. Gotovo je tudi omenjeno društvo vključeno v Zvezi jugoslovenskih gasilcev in je zaradi tega izdaja dvojezičnih lepakov vse obsoje vredna. Kakor smo zvedeli, so šmarski gasilci nameravali omenjeno veselico v večjem številu pošetiti, a so po prejemu lepakov sklenili, da se veselice ne udeležijo. Po sedmih letih je kaj takega res drznost. — Dne 11. t. m. se bo vršila proslava 45letnice obstoja gasilnega društva v Šmarju, združena z blagoslovitvijo novega društvenega prapora in z zletom žalske župe. Ker je gasilno društvo v Šmarju strogo narodno, to prireditve vsem najtopleje priporočamo. Zabave in veselja ne bo manjkalo, ker smo Šmarčani veseli in zabavni.

SV. FLORJAN PRI ROGATCU. V nedeljo 11. t. m. ob 1/8. uro zjutraj se bo vršil v gostilni g. Fišerja sestanek pristašev Samostojne demokratične stranke in drugih naprednih kmetovalcev ter delavcev. Na sestanku se bo ustanovila organizacija SDS v svrhu boljšega varovanja naših kmečkih in delavskih interesov. Vse prijatelje, zlasti vse bralce naše «Domovine», vabimo najprisrčneje na ta sestanek. Pridejo govorniki iz Maribora in drugod.

SMARTNO OB PAKI. Dne 25. t. m. vsi v Rečico ob Paki, kjer je slavnostno odkritje vojne spomenika, veliko zborovanje bivših vojakov ter velika vojna igra na prostem. Spored vidite povsod na plakatih. Polovična vožnja dovoljena. Pridite vsi, vsa društva, vsi bivši vojaki, da boste počastili 63 v svetovni vojni padlih žrtev naše občine.

SVEČINA. Tudi naša šola je prav slovesno končala šolsko leto in proslavila Vidov dan. Po šolski slovesnosti je povabil otroke in učiteljsvo

g. Andrej Kremnitz na svoje posestvo na Špičniku, kjer je vse imenitno pogostil. Otroci so deklamirali, rajali in prepevali domoljubne pesmi, da se je daleč razlegalo preko meje. Bodi mu izrečena iskrena zahvala! — Učiteljsvo je nabralo za protituberkulozno ligo 140 Din in za Medvedov spomenik 20 Din. Vsem darovalcem Bog plati! — Upravitelj.

SV. MIKLAVŽ PRI ORMOŽU. Velecenjeni gospod urednik! Iz našega lepega kraja, ki leži v sredini ljutomersko-ormožkih gor, se le redkokdaj kdo oglasi v naši «Domovini». Tudi jaz Vam nimam poročati ničesar veselega, kvečjemu to, da je «Domovina» začela prihajati tudi k nam in ima v naši fari že lepo število naročnikov, čeravno naš g. župnik strašno delajo proti njej in so nam prepovedali čitati jo. Toda ljudstvo jih ne uboga. Mi dobro vemo, da «Domovina» ni proti veri in da se zavzema za pravice vseh stanov, zlasti pa za nas revne viničarje in delavce. Naši viničarji bodo kmalu spregledali, da je edino v demokratični stranki mesto zanje. Onih dvajset klerikalnih poslancev, katere so naši ljudje po večini volili pri zadnjih volitvah, ne bomo več volili, ker za nas niso ničesar storili, in jim zato nič več ne zaupamo. Agitacija našega g. župnika ne bo nič več zalegla. Kar se tiče letine, Vam moram poročati, g. urednik, da izgledi za dobro trgatve niso preveliki. Splošno letos trta ni posebeno lepo nastavila; toče še hvala Bogu nismo imeli in nas Bog obušaj pred njo, toda strašno slabo vreme in dež dan za dnevom je škodoval našim goricam posebno tedaj, ko je bila trta v cvetu in bi rabila suho ter solnčno vreme. Od-evelo je neenakomerno, grozdje se neenako raz-vija in bo radi tega neenako dozorevalo. Zaradi večnega dežja se mnogo osipa in tudi trta bolezen se bo bolj razvijala v mokrem vremenu. Tudi črvi so mnogo škode napravili v vinogradih, posebno tam, kjer se ni pravočasno žveplalo. Nobenega izgleda ni, da bi se to hladno, deževno vreme popravilo, in posestniki vinogradov gledajo s strahom v bodočnost, z njimi pa tudi mi, revni viničarji. — Dosti se nas bo kmalu sedaj odpravilo mlati v Medjimurje in v Podravino, pa nič ne vemo, ali bomo imeli polovično vožnjo na železnici ali ne. Klerikalni poslanci se nič ne

brigajo za nas. Njim je le za naše kroglice pri volitvah. Toda prihodnjic ne bodo več tako pogosto padale v njihovo skrinjico, pač pa v demokratično. To Vam sporoča viničar demo-krat.

FRANKOVCI PRI ORMOŽU. Upam, g. urednik, da boste tudi meni dali malo prostora v «Domovini». Dne 27. junija sem se udeležil proslave 15letnice, katero je imelo prostovoljno gasilno društvo v Frankovcih, združeno z veliko ljudsko veselico in srečelovom. Žalostno je, da je na naši prireditvi nastal prepir, ki ga je iz-zvalo nekaj zagrizenih klerikalcev. Prišlo bi gotovo do pretepa, da niso pametnejši člani društva posredovali.

SV. MARJETA NA DRAVSKEM POLJU. V nedeljo 27. junija t. l. se je vršil pri nas sestanek naših vaščanov, po ogromni večini kmetov in kmečkih sinov. Narodni poslanec g. dr. Pivko je v obširnem govoru pojasnil politični položaj, na kar se je soglasno sklenila ustanovitev krajevne organizacije SDS. Pristopilo je takoj nad 30 članov. Za predsednika je bil izvoljen kmečki sin g. Joško Finžger. Poleg njega so v odboru kmetje, kmečki sinovi, obrtniki in delavci. O organizacijskih vprašanjih je razpravljala oblasni tajnik SDS g. V. Spindler, narodni poslanec gosp. dr. Pivko je pa še dajal pojasnila na razna vprašanja zborovalcev.

KORAČKI VRH PRI SV. TOMAŽU. Dne 4. julija se je vršila v našem vrhu prav lepa prireditve. Proslavili smo namreč sv. brata Cirila in Metoda, ki sta nam prinesla in dala našo vero in sta prva pisala slovensko besedo. Sodelovali sta dve godbi in gorel je velik kres v podobi križa. Proslava je potekla prav lepo, kljub temu, da se je od strani g. župnika stavilo mnogo ovir in so razne «svetnice» obrekovala pred proslavo bivšega kaplana g. Blaža Brdnika, ki nam je to proslavo priredil. Okoli kresa se je zbralo precejšnje število ljudi od blizu in daleč. Bila je lepa nacionalna proslava, ki nam ostane vedno v spominu. Zahvaljujemo se posebno g. Alojziju Majcenu za prostore in vsem tistim, ki so pripomogli, da se je proslava lepo izvršila. S. B.

JASTREBICI. (Smrtna kosa.) Dne 4. t. m. je umrla po kratki, mučni bolezi gospa Verona Zabavnikova, soproga g. Jakoba Zabavnika, gostilničarja in posestnika v Jastrebcih. Strašen udarec je to za g. Zabavnika, ki je z naglo smrtjo svoje blage ženke izgubil skrbno gospodinjjo in ljubečo mater devetih otrok, od katerih najmlajši je star komaj eno leto. Ob nenadomestljivi izgubi globoko sočuvstvujemo vsi z narodno obitelji Zabavnikovo in ji izrekamo naše iskreno sožalje. Pokojnici pa, ki je šla mnogo prerano od nas, bodi ohranjen svetel in časten spomin med nami!

GRINCI PRI CANKOVI. Cenjena «Domovina», od nas še gotovo nisi prejela dopisa, ker si se vdomačila tu šele v zadnjem času. V Grincih se je razširila v začetku junija t. l. škrlatica, ki je zahtevala tri smrtna primera, šest otrok pa so odpeljali v bolnico v Murski Soboti, odkoder se že ozdravljeni vračajo. Okužene hiše so razkužili ter odredili po razkuženju devetdnevni kontumac. Tudi javna služba božja v okuženih krajih se je ukinila. Seveda so nekateri nespametniki zagnali zaradi tega krik, da vera peša. In vendar so se pokazale za koristne te odredbe, kajti pri nas se je bolezen že zatrla. Že več tednov ni nobenega novega primera obolenosti. Upati je, da se bodo kmalu zopet dovolile javne službe božje po cerkvah, da se ne bo mislilo, da hoče kdo vzeti vero ljudstvu. Sicer pa vero nosimo v srcu in ne na koncu jezika, zato nam je nihče ne more in tudi ne skuša vzeti. Povedati še moram, da so praznovorni ljudje smatrali neprestano deževje za znak, da bomo imeli vojno. No, sedaj je zopet lepše vreme in je menda tudi praznovornost odplavala po vodi. Pa še drugič kaj! Zdravo, ljuba «Domovina»!

IV.

Novo življenje.

Kadar človeku po mnogih bolestitih zasije spet solnce sreče, je kakor preroben. Vse, kar ga je nekaj težilo in vleklo k tlom, odpade z njega. V prvem navalu blaženstva se čuti močnega, da bi prestavljal gore.

Tako je bilo sedaj z Andrejem. Ko je spet pomlad vzbudila cvetje po tratih, se je lotil dela s tako vnemo, da se mu je vse čudilo. Obdelal je oba grunta, svojega in Julkinega, pa tako obdelal, da so bile njive kakor zri-sane. Od dne do dne se je pomlajal, od dne do dne je bil bolj vesel in krepak. In Julka, preje vedno žalostna in potrta Podlipčevka, je sedaj spet prepevala, koder je hodila. Res je bilo prestano trpljenje in solze, ki jih je nekaj pretakala, zarisalo v njena lica nekaj resnih, skoro ostrih potez, ki pa niso kazile njene lepote, ampak so dajale vsemu njenemu bitju le izraz tiste sočne zrelosti, kakršna je tako vabljiva pri ženskah njenih let.

Ko je potem Šentjanževo posvetilo z luč-kami-kresnicami in s kresovi, so pozdravili Podlipčevi novega člana v družini. Bila je deklica in dali so ji ime Ivanka. Andrej je sicer hotel imeti Julko, Julka je želela Andrejo, stari Podlipec pa, ki je bil moder mož, se je držal stare vere in šege in trdil, da otrok prinese v pesti patrona na svet. In ker je prišla mala za Šentjanževo v to solzno do-lino, mora ostati njemu zvesta — Ivanka. Pri tem je ostalo.

Oj, dnevi sreče, kako so kratki in nevča-kani. Komaj se človek zjutraj predrami, ko-

maj se parkrat okrene in opravi zgolj najpo-trebnejše, pa že vabi večer k počitku. Oj, dnevi, ki bi jih človek rad z zlato verigo pri-klenil nase, da ne bi nikoli minuli, ti dnevi odbeže najhitreje. Vendar — kdo ne bi hotel trpeti tedne in tedne, da, celo leta, ako ve, da mu je zato odločenih nekaj srečnih dni?! Saj je vse človeško življenje, vse dejanje in nehanje človekovo en sam silen krik po sre-či. Kaj vse ne pretrpi človek, ako upa, da bo zato vsaj nekaj ur srečen in zadovoljen!? Bodi v tem ali onem stanu — povsod je doma isto hrepenenje. Kmet pri svojem delu, dela-vec v tovarni, rudar v rovu globoko pod zemljo ali pa človek, ki dela s peresom: vsi so enaki in niti najmanjše razlike ni med nji-mi. Vsak prestane drage volje vse, kar ga za-dene, nosi trpljenje in bremena, ako more upati na dih sreče za vse to.

Tako je večkrat premišljevala Julka, ko je zadovoljna zvečer posedela pred hišo z malo v naročju. Tonček, ki je bil zdaj že junak in je hodil že v šolo, se je držal vedno najraje pri dedu in očetu. Poznal je že vrste ptic po petju, poznal moč rastlin: za kaj je dober lošč, kdaj pomaga pljučnica, norica, tavžent-roža, arnika in lipov cvet, vedel je, kakšno moč ima živ voz in kdaj je treba pokaditi bolnika z gadovo srajco, vse to je vedel Ton-ček in je zato spadal med možakarje. Srečna mati mu tega ni zamerila, ampak je bila po-java celo vesela. Saj ji je bilo to najboljšje po-roštvo, da bo čuvstvo, ki je v Andreju vzka-lilo za prvorojenca, ostalo trajno in poglalo tako globoke korenine, da bo lahko uspešno kljubovalo tudi najhujšim viharjem dvomov in nevere, ako bi navalili nadenj.

(Dalje prih.)

!! Poravnajte naročnino !!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ENAKOMERNA RAST ŽITA.

Rast žita bi morala biti po vsi njivi čim enakomernjša. Klasje bi moralo biti enako visoko in enako lepo in močno. En klas bi moral biti skoro enak drugemu. Kadar pridemo tako daleč s pridelovanjem našega žita, potem bomo lahko rekli, da smo na višku poljedelstva. Seveda bi moralo biti žitno polje tudi plevela čisto.

Ali danes smo še daleč za tem vzorom. Če pregledujemo in presojava naše žitno polje, vidimo še marsikaj slabega. Posebno na njivah, ki so obdelane na ozke kraje, pa tudi drugod. Po razorih in ob razorih je vsa rast zatrtja in tako pomanjkljiva, da dobimo na takih mestih veliko slabše klasje in manj vredno zrnje. Pa tudi po vrhu kraja ne najdemo tiste enakomernosti v razvoju žitnih rastlin, kakršne si želimo in kakršno opazujemo po drugih naprednih deželah. Vzrok leži deloma v neenakem žitnem semenu, deloma pa tudi v neenakomernem obdelovanju, gnojenju in posetvi. Ob krajih je zemlja manj obdelana in manj vnojena kakor po sredini krajev. Mestoma pride zrnje bolj globoko v zemljo. Če je to zrnje vrhu tega še slabše, je naravno, da daje bolj slabe rastline. Pri setvi na brazde pade na težki zemlji preveč semena kraj brazd, kjer se rastline vsled večje gostote tudi slabše razvijajo. Na vse to je treba misliti, če hočemo priti tudi pri nas do bolj zenačene rasti in do bolj zenačenega in lepšega pridelka.

Zgodi se tudi, da raste na sicer dobro in prav obdelani njivi žito neenakomerno in da tudi neenakomerno zori. To opazujemo, kadar je žito »dvorastno«, tedaj v časih, kadar se nam predolgo obrašča ali pa se začne vsled posebnih vremenskih prilik na novo obraščati. Ta pojav opazujemo na njivah, kjer raste na redko sejano žito.

Za enakomerno rast žita je treba enakomerno obdelane in vnojene zemlje, enakomerne posetve in zagrnitve semena, pa tudi skrbno odbrana semena. Tako daleč moramo tudi pri nas priti, da bo žito bolj enakomerno rasti in bolj zenačenega pridelka kakor je danes. Ozke kraje treba zamenjati po ugodnih legah s širokimi krajci, te pa z oranjem brez kraja. Pred vsem pa je skrbeti za enakomerno, skrbno odbrano žitno seme. Bodimo na vse to bolj pozorni, da pridemo tudi pri nas do bolj zenačene žitne rasti in s tem tudi do boljših pridelkov.

PRIDNO OKOPAVANJE DAJE BOGATE PRIDELKE.

Naše okopavine kakor pesa, korenje, repa, krompir itd. zahtevajo zrahljano in plevela čisto zemljo. Že ime samo nam pove, da so to rastline, ki jih je treba ponovno obdelavati. Pa tudi rastline nam to očitno razodevajo. Kako naj se pa pesa v zemlji debeli, če je zemlja trdna in težka, tako da je rastoča korenina ne more odrivati? Pomisliti je, koliko prostora potrebuje debela pesna korenina v zemlji in koliko prsti mora premakniti in odmakniti, da se lahko razvije do te debelosti, kakor jo vidimo na dobro obdelanih njivah. Ni nič čudnega, če pravi pregovor, da motika dela peso debelo. Peso je treba zaradi tega večkrat okopati, zemljo krog nje večkrat zrahljati, da postane pesa debela. To velja za peso, velja pa tudi za druge okopavine. Če zadostuje, da jo v navadni ali srednje težki zemlji okopljemo po trikrat, jo je treba v težki zemlji tudi po štirikrat in celo po petkrat okopati, da se korenine lahko debelijo. Ponovno delo z motiko in okopalnikom se najbolj pozna na pesi in na težki zemlji, pozna se pa tudi pri drugih okopavinah. Naše korenje bi lahko bilo bolj debelo, če bi ga ne puščali v taki gošči, kakor raste običajno po naših njivah, in če bi mu pomagali s ponovnim okopavanjem do bolj krepkega razvoja.

Ne le, da je treba rahle zemlje, da korenine lažje prodirajo v zemljo in da se lažje debelijo, ampak treba je tako obdelane zemlje tudi zaradi tega, ker je zrahljana zemlja bolj živa, bolj tvorna ali delovna in zaradi tega tudi bolj rodovitna. Število potrebnih kopi pri eni in drugi okopavini naj se ravna po kakovosti zemlje, pa tudi po njenem vsakokratnem stanju in njeni plevelnosti. Kakor hitro se površje strdi ali zapere ali pa zapleva, pa je treba zemljo zopet okopati in to vse dotlej, dokler moremo brez škode na njivo in dokler se rastline preveč ne zgostijo in ne obrastejo s svojim listjem.

Delo okopavanja se pri nas preveč šablonsko opravlja, namreč kakor smo vajeni, brez zadostnega preudarka. Z običajnim dvakratnim okopavanjem se navadno zadovoljujemo. Vsako leto enako. To pa ne zadostuje. Kakor je pri okopavinah važno, da jim dobro in močno gnojimo, tako je po drugi strani važno, da jih pridno okopujemo. To pripomore najbolj izdatno, da se gnojila hitreje pretvarjajo v rastlinsko hrano in da nam na ta način tudi hitreje zaležejo. Ne omalovražujmo tega! Pridno okopavanje je v najtesnejši zvezi z večjo rodovitnostjo zemlje in v tem slučaju tudi njen glavni pogoj.

Lep uspeh Ljubljanskega velesejma

V ponedeljek se je zaključil VI. Ljubljanski velesejem, ki je kljub splošni gospodarski krizi pokazal zadovoljive uspehe ter obenem znova potrdil, da je ustanova Ljubljanskega velesejma nujna potreba za našo industrijo, obrt in trgovino.

Velesejska uprava je tudi letos storila vse, da je privabila čim več kupcev na velesejem, ki je pokazal tudi letos lepo izbiro raznovrstnega blaga. Velesejski upravi s predsednikom g. Bonačem, ravnateljem g. Dularjem in tajnikom g. Zoisom gre vse priznanje.

V celem je letošnji velesejski prireditelj posetilo okrog 100.000 oseb. Med temi je bilo mnogo inozemcev, in sicer iz Italije, Avstrije, Češkoslovaške, Nemčije, Grčije, Madžarske, Boigarske, Turčije, Francije, Anglije in celo iz Kitajske. Kupčije so bile v vseh strokah. Največ kupčij je zabeležila industrija pohištva in stanovanjske opreme.

Drugo leto se bo velesejem vršil v povečanem obsegu. Velesejska uprava je sklenila, da bo skušala postopno pritegniti k sodelovanju vse panoge našega narodnega gospodarstva.

Gospodarske prilike v zapadnem delu sreza Gornji grad

V nedeljo 27. junija t.l. je priredila Kmetijska (pašniška in živinorejska) zadruga v Solčavi kmetijsko gospodarsko zborovanje.

Naprosila je zaradi tega g. sreskega poglavarja, da v svrhu tožadnega gospodarskega predavanja odpošlje tudi svojega kmetijskega referenta. Sreski poglavar g. Voušek, ki je vedno pokazal razumevanje za potrebe in težnje našega kmetovalca, je rade volje ustregel naši prošnji. Saj se zaveda tudi, da se naš planinski kmet v okraju, oddaljenem 12 in po več ur od železnice, bori v pravem pomenu besede za svoj gospodarski obstoj.

Glavni vir dohodkov, to je les, je povsem usahnil. Saj stane spravljanje več kakor je sploh mogoče za obdelan les še skupiti. Marsikatera ugledna kmetija je že postala zev teh gospodarskih razmer.

Tudi naša nekdanja živinoreja se nahaja v tako neugodnem stanju in položaju, da nam donosa le najskromnejše dohodke. Skupiček za živino je zaradi velike oddaljenosti izredno majhen, kakovost blaga je zaradi vojne znatno nazadovala in mednarodno svojčasno glavno

in skoro edinemu odjemalcu naše živine, napram Avstriji, je zaprta. Ni čudno torej, da se marsikaterega kmetovalca loteva obup in se ga polajša popolna ravnodušnost tudi napram vsem lepim besedam in gospodarskemu pouku.

Zaradi tega nas je na našem zborovanju okrajni ekonom g. Wernig vzpodbujal, da kljub neugodnemu gospodarskemu položaju ne obupamo, in nam je pojasnil, da so se morali tudi drugi narodi, na primer Švicarji in Danci, v dobi njihovega gospodarskega preporeda in procvita boriti s podobnimi težkočami kakor mi. Gotovo bodo tudi oblastva, predvsem davčno oblastvo, vpoštevala izredno težak gospodarski položaj Gornje Savinjske doline in obupen klic propadajočih gospodarstev.

Gospod ekonom nam je potem popisal pot, ki nam jo je ubrali, da pridemo do boljše živine. Ne smemo se zanašati na uvoz tuje plemenske živine, predvsem plemenjakov, ampak moramo organizirati po vzorcu sosednih Korošcev sistematično, smotreno odbiro plemenske živine na podlagi kontrole mlečnosti. Samo na ta način lahko napredujemo in zvišamo naše dohodke. Telica od prvovrstne molznice bo tudi sama prvovrstna molznica. «Kakršno drevo, takšen plod; kakršno seme, takšen rod!»

Po tem predavanju se je razvila živahna debata, katero je otvoril g. Rok Klemenšek, načelnik Pašniške zadruge. Splošno so se slišale priporočbe, da na servitutnih planinah zgubljajo kmetovalci od leta do leta na pašni ploskvi, ker veleposestniki potom svojih gozdarjev ne puščajo trebiti pašnike. K besedi so se potem oglasili gg. Plesnik, Robnik, Covnik, Logar, Iemank itd.

Ob tej priliki je razkazoval g. Vilko Kukec iz Zaleca svoje švedske posnemalnice «Diabobo», ki se zaradi enostavnosti priporočajo predvsem za planinski obrat.

G. Klemenšek se je po končanem zborovanju zahvalil g. okrajnemu ekonomu za poučne besede in je prosil, da se težnje Solčavanov sporočijo na merodajnem mestu. Izjavil je tudi željo, naj bi naši krasni planinski kraji Savinjskih alp s svojo čudovito lepo lego in s svojimi naravnimi krasotami ne osrečevali samo mnogobrojnih izletnikov in letoviščarjev, ampak da bi nudili tudi našemu kmetovalcu možnost, da ohrani svojo ljubljeno domačo grudo sebi, svojim potomcem in svojemu narodu.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Cene žitu se drže prilično krepko. Celo močan dvig cen obetajo zaradi velikih poplav, ki so uničile mnogo žitnega polja. Sicer pa se z izjemo poplavljenih krajev obeta v naši državi dobra žitna letina. Žitni pridelek v Evropi bo zaradi neprestanih vremenskih neprilik sicer manjši kot lani, toda celokupna svetovna žitna letina ne bo slabša od lanske. Na novosadski blagovni borzi so bile zadnje dni naslednje cene na debelo za 100 kg: pšenica, stara 310 Din, nova (dobava v juliju-avgustu) 267 Din 50 p, oves 187 Din 50 p, turščica 175 Din, moka «0» 510 Din. Turščica se je precej podražila.

ZIVINA. Dočim cene živini na Hrvaškem se vedno po malem popuščajo, so pri nas že stalnejše. Na zadnjem ljubljanskem sejmu, ki je pokazoval le srednježivahno kupčijo, so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli, prvovrstni 8 Din 50 p, drugovrstni 8 Din, tretjevrstni 7 Din 50 p, krave, debele 7 do 8 Din, za klobase 3 Din 50 p do 5 Din, teleta 11 Din 50 p do 12 Din 50 p, svinje 12 do 14 Din 50 p. Konji so se trgovali po 1000 do 5000 Din za komad po kakovosti, žrebeta po 800 do 1000 Din komad, prasi za rejo, 6 do 8 tednov stari, po 250 do 300 Din komad.

KRMA. Zaradi letošnje neugodne letine krme se dvigajo cene vsem vrstam krme. V Ljubljani so bile zadnje dni naslednje povprečne cene: sladko seno 100 Din, polsladko 80 Din, kisl 75 Din, slama 50 Din za 100 kg.

Kratke vesti

— Vrednost denarja. Na zagrebški borzi se je dobilo dne 7. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 798 Din 52 p do 802 Din 52 p, 100 nemških mark za 1349 do 1353 Din, 100 italijanskih lir za 193 Din 77 p do 194 Din 97 p, 1 dolar za 56 Din 41 p do 56 Din 71 p, 100 češkoslovaških kron za 167 Din 38 p do 168 Din 38 p, 100 švicarskih frankov za 1094 Din 54 p do 1098 Din 54 p.

— Dvodnevni poletni sadjarski in vinogradniški tečaj. Dne 1. in 2. avgusta t. l. se bo vršil v državni trtnici v Bršlinu dvodnevni sadjarski in vinogradniški tečaj. Tečaj je namenjen predvsem mlajšim sadjarjem in vinogradnikom. Pouk bo bolj praktičen. Poučevalo se bo o podlagah sadnemu drevju in vinski trti, o poletnem cepljenju (cepljenju v stranski zalubad, okulacija itd.), zatiranje najhujših škodljivcev in boleznih na sadnem drevju in vinski trti z najnovejšimi sredstvi itd. Za oddaljenejši in ubožnejši bo preskrbljeno tudi s hrano ter prenočiščem, in sicer brezplačno. Za tečaj se je prijaviti do 26. t. m. pri upravitelstvu državnih trtnic v Novem mestu (glavarstvo).

— Enoletna vinarska in sadjarska šola na srednji vinarski in sadjarski šoli v Mariboru bo pričela novo šolsko leto 1926/1927. dne 1. oktobra t. l. Šola je v zvezi internat za gojence. Zavod ima namen, da izobražuje kmetijske sinove, ki ostanejo po končani šoli doma na kmetijskem gospodarstvu. Kolikove, svojeručno na celo polo pisane prošnje (kolek 5 + 20 Din) za sprejem je poslati direktorji Srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru do 15. septembra t. l. Prošnji se morajo priložiti: 1.) krstni list; 2.) domovnica; 3.) odpustnica, odnosno zadnje šolsko spričevalo; 4.) Spričevalo o nravnosti pri onih prošilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole; 5.) izjava staršev, odnosno varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja; 6.) obvezna izjava staršev ali varuha, ki reflektirajo na državno ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal na domači kmetiji, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu sprejete zneske podpore iz javnih sredstev; prav tako, ako učenec samovoljno predčasno ostavi zavod; štipendist, ki nepovoljno napreduje, izgubi štipendijo. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter vsaj z dobrim uspehom dovršena ljudska šola. Sprejemajo se pridni, dovolj nadarjeni, zdravi kmetijski sinovi, ki ostanejo po končani šoli doma. Sprejme se tudi nekaj eksternistov (izven zavoda stanujočih učencev). O sprejemu v šolo odloča tudi uspeh sprejemnega izpita iz slovenščine (ali srbohrvaščine) in računstva, ki so ga oproščeni le absolventi najmanj drugega razreda meščanske ali kake srednje šole. Ob vstopu preišče mladeniče zdravnik zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno 400 Din. Plačuje se v naprej v dveh enakih polletnih (izjemoma mesečnih) obrokih. Pridnim sinovom ubožnih posestnikov se po možnosti dovolijo popolnoma ali do polovice prosta državna mesta v internatu. V tem primeru je treba podpreti prošnjo z uradno potrjenim ubožnim spričevalom. Podrobnejša pojasnila daje direktorja Srednje vinarske in sadjarske šole v Mariboru in so razvidna iz tiskanega prospekta, katera tiskovina se pošlje zanimancu proti plačilu 5 Din v gotovini. O sprejemu se obvešča pismeno. — Direktor Andrej Zmavec.

— Konjerejsko društvo za mariborsko oblast bo priredilo ogledovanja in obdarovanja plemenitih konj: 6. avgusta v Beltincih za sreze Murske Sobote in Dolnja Lendava, 7. avgusta v Ljutomeru za sodni okraj Ljutomer (pripuščeni so tudi toplokrvni konji iz sodnega okraja Gornja Radgona), 8. avgusta v Ormožu razstava v zvezi z obrtno-gospodarsko razstavo za sodni okraj Ormož, 17. avgusta za srez Celje v Žalecu, 18. avgusta za srez Šmarje pri Jelšah v Šmarju pri Jelšah in 19. avgusta za sodni okraj Ptuj v Ptuj. V Ljutomeru so pripuščeni le toplokrvni konji,

drugod pa le mrzlokrvne pasme. Drugi pogoji so kakor običajni.

— Rum v čaj in točarinska taksa. Finančno okrajno glavarstvo v Ljubljani je z naredbo z dne 20. februarja 1924. pojasnilo, da se pridelek ruma k čaju ali kavi smatra za točenje alkoholnih pijač, za katero je potrebna koncesija. Zato oni, ki ne plačujejo točarinske takse, ne bi smeli pridajati čaju ali kavi ruma, slivovke in sličnih alkoholnih pijač, temveč samo limono itd. Temu nasprotno je generalna direkcija posrednih davkov z naredbo z dne 12. februarja 1924. pojasnila finančni direkciji v Mostaru naslednje: «One bosanske kavarne, ki prodajajo poleg kave, malinovca in drugih brezalkoholnih pijač tudi čaj z rumom, se ne smejo smatrati za točilce pijač na drobno in ne plačajo takse.» Iz tega je razvidno, da smejo tudi brezalkoholne gostilne dajati rum v čaj in da se zato od njih ne sme zahtevati točarinska taksa. Isto velja tudi za prodajalke čaja na stojnicah in slične obrate.

Obrtniški vestnik

ŠTIRIDESETLETNICA OBRTNE ZADRUGE V LOGATCU.

Logaško obrtništvo je praznovalo v nedeljo 4. t. m. redek jubilej, 40letnico obstoja svoje obrtne zadruge. Na zborovanje, ki se je vršilo popoldne v dvorani Kramarjeve restavracije, so prihiteli tudi številni ugledni gostje, med temi zastopnik Zbornice za trgovino, obrt in industrijo ter zastopniki Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani in raznih obrtnih zadrug iz Ljubljane, Gorenjske in Dolenjske.

Po pozdravnem govoru načelnika g. Igliča in čestitkah nekaterih obrtniških delegatov je podal g. Petkovšek pregled delovanja logaške zadruge. Za njim je predaval zastopnik zbornice g. dr. Pretnar o pomenu in gospodarskem položaju obrtništva. Načelnik Zveze obrtnih zadrug g. Franchetti je govoril o potrebi povzdige strokovnega nivoja in pozitivne stanovske zavednosti. Ob zaključku lepo uspelega zborovanja se je sklenilo, izraziti Zbornici za trgovino, obrt in industrijo ter Zvezi obrtnih zadrug popolno priznanje in toplo zahvalo za uspešno delovanje v interesu obrtniškega stanu. Jubilejna prireditev se je zaključila z animirano veselico.

o Čevljarski tečaj za merjenje in risanje pri Sv. Križu pri Kostanjevici se je vršil 27., 28. in 29. junija t. l., in sicer z aparatom «Novo». Vodil ga je g. Stegmüller, izumitelj aparata. Prijavilo se je 24 čevljarjev, a udeležilo se je tečaja samo 13. Udeleženci so se čudili, kako je mogoče tako natanko povzeti mero noge in njeno stališče ter potem risati vzorec z aparatom «Novo». Tisti udeleženci, ki so že absolvirali geometrični tečaj, so izjavili, da se z aparatom «Novo» natančneje vzame stališče noge pri normalni in posebno pri nenormalni nogi nego z geometrijo. Udeleženci so šli zadovoljni iz tečaja. Čevljarji, zahtevajte od svojih zadružnih načelnikov, da vam izposlujejo take tečaje.

o Risalni in prirojevalni tečaj čevljarske stroke v Žalecu. Gospod Alojzij Lovrenčič, čevljar v Št. Petru v Savinjski dolini nam piše: V «Domovini» sem objavil, da se bo vršil risalni in prirojevalni tečaj čevljarske stroke v Žalecu. Po težkem prizadevanju sem komaj dobil v Žalecu prostor za tečaj, ki se bo začel v nedeljo 11. t. m. ob 8. zjutraj v prostorih g. Vilka Kukca, posestnika in restavraterja. Trajal bo tri dni: 11., 12. in 13. t. m. vsak dan od 8. do 12. ure in 13. t. m. vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Taksa za vsakega udeleznika znaša 60 Din. Tečaj bo vodil strokovnjak g. Stegmüller. Taksa zneska 60 Din je tako majhna, da se tega obče koristnega tečaja lahko vsak udeleži.

DELAVSKI GLASNIK

OBČNI ZBOR SSDU V LJUBLJANI

Samostojna delavska Unija je imela v nedeljo 4. t. m. v Ljubljani svoj redni občni zbor. Občnemu zboru, kateremu so prisostvovali skoro vse podružnice po svojih delegatih, je predsedoval zaradi odsotnosti predsednika in boleznih podpredsednika tovariš dr. Joža Bohinjec, ki je podal tudi izčrpno predsedniško poročilo. Sledilo je tajniško in blagajniško poročilo, ki sta bili z odobravanjem sprejeti. Občni zbor je v imenu Narodne strokovne zveze pozdravil njen predsednik tov. Rudolf Juvan, ki je poudarjal potrebo enotne fronte vsega narodno zavednega delavstva. Po njegovem pozdravu je imel tov. dr. Bohinjec lep referat o položaju delavstva ter socialni zakonodaji in se je v svojem referatu dotaknil tudi vprašanja združitve Unije z Narodno-socialno strokovno zvezo v Narodno strokovno zvezo. Predlagal je obširno resolucijo, ki je bila soglasno sprejeta.

Pri volitvah novega upravnega odbora so bili soglasno izvoljeni naslednji tovariši: Janko Grašič, dr. Jože Bohinjec, Karel Oblak, Franc Lorbek, Anton Čeh, Srečko Kraljič in France Mozetič. Po volitvah se je razpravljalo o raznih društvenih zadevah, na kar je tov. dr. Bohinjec zaključil lepo uspeli občni zbor.

„EDINOST“

VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE MLADINE V LJUBLJANI

Jesenice. Vsi se oglašajo v našem oddelku, samo od nas Jeseničanov se ne čuje mnogo. Pa se tudi naša organizacija dobro razvija. Naše društvo šteje precejšnje število članov in članic. Imamo več odsekov: sportnega, godbenega in dramskega. Godbeni odsek vodi brat Leon Pibrovce in dostikrat so nas Jeseničani že čuli, kako zaigramo na tamburice. Sportni odsek vodi br. Lado Kočar; tekmovali smo že s Kranjem in smo bili malo poraženi, kar pa nas sportnike nikakor ne ustraši. Imamo svoj sportni prostor, kjer redno treniramo. Dramski odsek zaradi pomanjkanja prostora ne more redno delovati. Uprizorili smo zelo dobro uspelo igro «Zločeste vile», a sedaj vadimo enodejanko, s katero mislimo gostovati na Hrušici. Imeli smo tudi že nekaj dobro uspešnih zabavnih večerov. Največ užitka nam nudijo članski sestanki; tam se vrše razna predavanja, izvajajo se godbene in pevske točke itd. Tudi v naravo poletimo. Tako smo napravili izlet v Vrta, katerega se je udeležilo precejšnje število članstva. Mi smo zavedni «Edinaši», saj vidimo v naših ciljih toliko lepega in koristnega. V kratkem nameravamo prirediti poletno zabavo v društvenih lokalih in opozarjamo naprej bratska društva, da se pridejo z nami veseliti.

Strahinj pri Naklem. Odkar smo pri nas ustanovili «Edinost», ne dá žilica miru naši duhovščini. Čim bolj se kaže pri nas zanimanje za društvo, toliko več potrebe čuti naš g. kaplan, da jo napada s prižnice. V nedeljo 4. t. m. smo imeli dobro obiskano vrtno veselico. Obiskali so nas tudi bratje iz Kranja, Tržiča in Ljubljane. Seveda si nas je privoščil naš g. kaplan. Ali je to lepo, da spravlja take stvari na prižnico? Kaj smo mu napravili? Kristus ni učil, da mora duhovščina sejati s prižnice sovraštvo med ljudi. Mi pa bomo v odgovor na te napade še z večjim veseljem delali za našo «Edinost». Šli bomo naprej za napredkom ter vzgajali mladino za naša načela.

Priporočajte in širite
„DOMOVINO“!

Strašne povodnji

V zadnjem času smo imeli v raznih krajih naše države povodnji, ki so bile posebno katastrofalne v Vojvodini, Slavoniji, Sremu in Srbiji, Sava, Donava, Drava ter nekatere manjše reke in potoki so preplavili obsežna žitna polja ter številne vasi in mesteca. Škoda na polju je neprecenljiva, mnogo poslopij je porušeni in tudi smrtni žrtve so zahtevale povodnjske katastrofe. Ponekod so ljudje komaj rešili golo življenje, tako hitro je pri tekala voda. Mnogo kmetovalcev so poplave spravile na beraško palico. V Hrvatski poplave niso bile tako strašne, vendar je v Zagrebu zahtevala povodenj razen materialne škode tudi dve smrtni žrtvi.

Da je bilo zlo še večje, so se pojavile v poplavljenih krajih roparske tolpe, ki so plenile zapuščene hiše. Kako so bili ljudje ogorčeni nad roparji, prikazuje dogodek, da so v neki vasi na drevo obesili enega ujetih roparjev. Spričo katastrofalnih poplav, kakršnih ni bilo že mnogo desetletij, se je začela ponekod

med preprostim ljudstvom širiti vest, da bo 15. t. m. konec sveta zaradi splošnega potopa.

Poplava tudi Sloveniji ni prizanesla, vendar do večjih katastrof ni prišlo nikjer. Tako je nastopila povodenj v Ptuj; ravno tako v nekaterih drugih krajih Spodnje Štajerske. Savinja in vsi njeni pritoki so močno narasli in poplavlili polja. Glazija v Celju je bila pod vodo. Narasla je tudi Koprivnica, Hudinja pa je poplavela vsa polja v okolici Trnovelj, Škofljice in Hudinje. Tudi Voglajna je prestopila bregove. Nadalje je narasla Sotla, ki je poplavela ozemlje med Podčetrkom in Jelenjakom. Pri Imenem je bila pod vodo okrajna cesta. V Prekmurju je narasla Lendava, ki je dosegla okrog 4 m nad normalo. V Murški Soboti so bile nekatere ulice pod vodo. Precej škode je napravila povodenj tudi v Pesniški dolini.

K sreči je deževje ponehalo, tako da so začeli vode povsod padati in je ponekod voda že popolnoma odtekla. Nevarno bi pa bilo, če bi začelo znova močnejše deževati.

BELEŽKE

+ Brihtna klerikalna politika. «Domoljub» izjavja, da je najuspešnejša borba za omiljenje previsokih davkov v vztrajnem boju proti centralizmu za avtonomijo. Danes že prav vsakdo ve, da avtonomije, kakor si jo predstavljajo klerikalei, nikdar ne bo. Zato pomenja vztrajanje klerikalcev v neplodni borbi čisto navadno zaletavanje z glavami v steno. «Domoljub» gotovo ne smatra za pametno, da bi se vprašanje izenačenja in omiljenja davkov prijelo neposredno. Tako torej obetajo klerikalci, da bodo še nadalje vezali avtonomistične in centralistične otrobe in trtili svoje moči v praznem niču, medtem pa bo naš kmetovalec propadal zaradi previsokih davčnih bremen.

+ Zadnji «Domoljub» se je zopet razburil na več krajih svojih duhovitih kolon. Ker smo ga nekaj časa pustili na miru, se je prevzel in v objestnosti privlekel za ušesa na papir razne drobtinice proti «Domovini». Na takšno prazno bevsanje se sicer ne izplača odgovarjati, vendar pa naj zabeležimo «Domoljubovo» duhovitost, kako so v Škocijanu ljudje z ogorčenjem metali «Domovino» v peč in stranišča, ne da bi jo čitali ali sploh poznali. Ali je to početje vredno razumnega človeka? «Domoljub» se vidi seveda zelo pametno, da njegovi «brihtni» prištaši v «sveti jezi» udrihajo po nečem, kar «Domoljub» ne ugaja. Naš «Domoljub» ali list za poneumnjevanje slovenskega ljudstva pač želi, da bi postali tudi naši ljudje kakor Tirolci, ki jih šele s 40. letom sreča pamet. Bog živi klerikalno brihtnost in prosveto!

SOKOLSTVO

VELIČASTNE

VSESOKOLSKA SLAVNOSTI V PRAGI.

Praga, prestolica bratske Češkoslovaške, je doživljala v nedeljo, ponedeljek in torek dneve skoro enakega oduševljenja kakor v dneh ustanavljanja češkoslovaške države. Vršile so se vse tri dni vsesokolske slavnosti s telovadnimi nastopi, pri katerih je sodelovalo okrog 50.000 Sokolov in Sokolic iz vse Češkoslovaške in raznih slovanskih držav. Zastopani so bili lužiški Srbi in ameriški Sokoli. Jugoslovenskih Sokolov in Sokolic je bilo 6000. Zastopana je bila tudi naša vojska. Vse mesto je bilo na čast Sokolom okrašeno in raz vseh hiš so plapolale češkoslovaške in druge slovanske zastave. Telovadne nastope so gle-

dale vse tri dni nepregledne množice, ki so prirejale telovadcem oduševljene ovacije.

Zadnji dan vsesokolskih slovesnosti je bil še posebno svečan. Vsa Praga je bila na nogah. V blestečem solncu je plapolalo na deset-tisoče zastav in nebroj praporčev. Po ulicah so se gnetle velikanske množice občinstva. Sokolstvo se je zbiralo na Vinohradih k slavnostnemu sprevedu, pri katerem je bila udeležba obvezna za vse člane in članice, ki so imeli kroje. Gotovo nad pol milijona ljudi je stvorilo špalir na trgih in ulicah, ki so bili določeni za spreved. Na Staromestnem trgu so bile postavljene velike tribune za češkoslovaškega državnega predsednika Masaryka, za vlado in parlament, za zastopnike prijateljskih držav, za voditelje Sokolstva in druge. Ko se je pripeljal predsednik Masaryk, so mu zbrane množice prirejale burne ovacije. Izredno pristrčno so bili od prebivalstva pozdravljeni zastopniki jugoslovenske vlade in jugoslovenske vojske.

Slavnostni spreved se je začel pomikati iz Vinohradov ob 8. zjutraj. V osmerostopih so korakale mogočne sokolske armade preko Varšavskega trga. Skoro tri ure je trajal spreved, v katerem je bilo okrog 35.000 Sokolov in okrog 16.000 Sokolic, več tisoč zastav in nad 200 godb. Takoj v začetku spreveda je korakalo jugoslovensko vojaštvo s svojo godbo, za njimi jugoslovensko Sokolstvo, okrog 6000 tisoč po številu. Množice na obeh straneh spreveda so bile nepopisno navdušene. Ljudje so vriskali in jokali obenem, mahali z zastavicami, robci in klobuki ter obmetavali s šopki in cveticami spreved. Vedno znova so se ponavljali viharji ovacij. Po cestah se je vila preproga nametanega cvetja in zelenja. Nad mestom so med sprevedom krožili vojaški aeroplani, katerih brnenje se je mešalo med navdušene vzklike gledalcev. Najbolj veličastni so bili prizori na Staromestnem trgu, kjer je Sokolstvo defiliralo pred predsednikom Masarykom.

Popoldne se je vršila na sletišču zadnja javna telovadba, kateri je prisostvovalo preko 130.000 gledalcev. Telovadbo in sploh vsesokolski zlet je zaključila poklonitev češkoslovaške in jugoslovenske vojske predsedniku Masaryku. Zvečer so se vršile v mestu še številne poslovilne prireditve ob bajno razsvetljenih ulicah.

Skromna želja.

Trgovca Motovilec: «Vi ste me imenovali v poslovnem pismu sleparja. Kaj si je mogel misliti moj knjigovodja? Kadar se boste posluževali takšnih izrazov, Vas prosim, da napišete na pismo „osebno“...»

DOMAČE NOVOSTI

* «Domovina» bo zopet prihajala pravočasno. Ukrenili smo potrebno, da bodo s prihodnjo številko naročniki začeli dobivati «Domovino» zopet pravočasno v roke.

* One dopisnike našega lista, ki so jim vsa naša neštevilna opozorila glede strogega novega tiskovnega zakona bob v steno, ponovno opozarjamo, naj ne pišejo žaljivih stvari! Nismo mi list, v katerem bi lahko vsakdo stresal svojo jezo nad kakšnim osebnim neprijateljem, urednik pa bi moral potem imeti sitnosti s sodiščem in bi še mogoče moral biti sam kaznovan, ako bi slučajno ne vedel za dopisnika. Mi v našem listu nikakor ne bomo priobčevali sirovosti po načinu «Domoljuba» ali «Slovenskega Gospodarja».

* Kralj v poplavljenih pokrajinah. Prejšnji teden se je odpeljal kralj z Bleda v Vojvodino in Srbijo, da si ogleda opustošenja, ki so jih povzročile povodnji. Sedaj se je kralj zopet vrnil na Bled.

* Prince Jurij v Beogradu. Prince Jurij, ki je bival na državnem posestvu Belje, se je zaradi velikih poplav preselil v Beograd, kjer bo stanoval v kraljevem dvorcu.

* Pred povratkom Nikole Pašića. Kakor poročajo iz Beograda, se bo Nikola Pašić vrnil v Beograd 20. t. m. Kakor je znano, se Pašić zdravi sedaj v Karlovih Varih v Češkoslovaški. Pašić se namerava udeležiti velikega radikalskega shoda, ki se bo vršil 26. t. m. v Jagodini.

* Dne 1. avgusta t. l. bomo šli v Kranj, kjer se bo odkril prvi spomenik prvemu jugoslovenskemu kralju Petru I. v Sloveniji. Obenem bo to tudi prvi spomenik naše svobode, katere smo in hočemo biti vredni vsi brez izjeme.

* Število izseljencev iz naše države. V lanskem letu se je izselilo iz Jugoslavije 15.005 oseb, in sicer 9757 moških in 5248 žensk. Od teh je bilo 6610 kmetov, 582 kvalificiranih in 1710 nekvalificiranih delavcev, ostali pa od drugih poklicev. Med temi je bilo Jugoslovenov 7821, Nemcev 3622, Madžarov 3082; ostali pripadajo drugim narodnostim. Največ jih je šlo v Brazilijo (8053), potem v Kanado (2436), v Argentinijo (2247), v Zedinjene države (2188), ostali pa v razne druge države.

* Nova krajevna organizacija SDS se bo ustanovila 11. t. m. ob 8. uri na Ponikvi ob južni železnici.

* Za regulacijo Savinje od Solčave do Logarjeve doline je dovolilo ministrstvo za kmetijstvo in vode kredit 65.000 Din. Vsota sicer ne bo zadostovala za temeljito popravo, vendar se bo dalo nekaj napraviti.

* Zgradba nove vojašnice v Škofji Loki. V ministrstvu za vojsko in mornarico je odobren večji kredit za zgradbo nove vojašnice v Škofji Loki. Gradba vojašnice se bo začela že koncem tega meseca.

* Napoleonov pravnuk v Jugoslaviji. V Jugoslaviji se mudi te dni pravnuk Napoleona, Jean Bonaparte, direktor velikega bančnega zavoda v Londonu.

* Zlata poroka. V soboto 3. t. m. sta obhajala pri svojem najstarejšem sinu g. Alfonzu Požarju, župniku na Rečici ob Savinji, svojo zlato poroko ga. Marija in g. Jakob Požar, vpokojeni poštni kontrolor iz Vojnika. Bil je vedno zaveden Slovenec ter je svojo rodino vzgojil vzorno in narodno. Zlatoporočencema želimo še mnogo let!

* G. dr. Josip Gostiša, specialist za očesne bolezni, ordinira v Mariboru, Cankarjeva ulica 1.

* Dar Narodni čitalnici v Prevaljah. Pišejo nam: G. Ivan Osvald, ravnatelj tukajšnje podružnice Trgovske banke, je Narodna čitalnica, upoštevajoč njene važne naloge, velikodušno naklonil znesek 100 dinarjev. Najlepša hvala! Živeli nasledniki!

* Potres v Beogradu. V noči od ponedeljka na torek je bil v Beogradu kmalu po polnoči lahek potres. Močnejši sunek so čutili v Čačku in Trsteniku.

* Huda nevihta nad Ljubljano. Včeraj je po lepem solnčnem dopoldnevu malo minut po 12. uri nenadoma nastala nad Ljubljano huda nevihta z viharjem in točo. Med nevihto je udarila strela v Ljubljani, kolikor nam je znano, na treh mestih, in sicer v neki brzovjavni drog pri pokopališču Sv. Krištofa, v neko drevo ob železniški progi nasproti poslopju Strojnih tovarn in livarn ter v neko hišo v Veliki čolnarski ulici. Užgala ni strela nikjer, pač pa se je zaradi udara strele v brzovjavni drog od strahu onesvestila mimoidoča gđ. Mahkotova. Dasi je trajala ploha komaj četrt ure, je po vseh ljubljanskih ulicah tekla voda kakor v potokih. Po kratki nevihti pa se je zopet zjasnilo in zasijalo je solnce, toda pozneje popoldne je obiskala Ljubljano še ena nevihta, ki pa ni bila tako huda kakor prva.

* Smrtna kosa. Na Dobrovi pri Ljubljani je umrla na svojem posestvu gospa Aleksandrina Poklukarjeva, rojena Blasnikova, vdova po nekdanjem deželnem glavarju kranjskem dr. Josipu Poklukarju. S pokojnico je legel v grob zadnji potomec znanega slovenskega tiskarja Jožefa Blasnika. — V Slovenjgradu je umrla ga. Antonija Gollova, roj. Stoinschegova, veleposestnica in hotelirka. — Blag jima spomin!

* Zlatnike so našli v Zlatorog-terpentinovem milu: Marjana Kavčičeva, Godešič pri Škofji Loki; Ana Rupertova, Ljubljana, Knezova ul. 27; Roza Peterčeva, Ljubljana-Viš 19; Marija Lapornikova, Celje; Amalija Winterjeva, posestnica, Beštanj pri Sevnici; A. Königova, gostilničarka, Kočevje; Frančiška Drstvenškova, grad Turn pri Velenju; Pavlina Polzovičeva, Sarajevo, Aleksandrova 58; Zora Gerovačeva, Sarajevo, Korofčeva 17; Pepica Balogova, Lukarišče kraj Dugog sela; Katarina Hribarjeva, Bjelovar; Vilma Pfafova, Zagreb, Kukovičeva ul. 7; Zorka Firštova, Zagreb, Slovenska ul. 13; Hermina Horvatičeva, Elanjec.

* Smrt stare korenine. Pišejo nam: Dne 30. junija je umrl na Brdu pri Lukovici 79letni Miha Simenc, daleč naokoli splošno znan kot «brdski Miha». Služboval je nad šestdeset let v brdski graščini, pri pisatelju Janku Kečniku, njegovi materi in stari materi. Rodom je bil iz Vranje peči in originalna hribovska korenina. Zaradi šegavosti in dovtnosti je bil splošno priljubljen, kar je dokazala znatna udeležba na njegovi zadnji poti. Hudomušna osebnost in izvrtna govorica pokojnega se zrcali v mnogih povestih Janka Kečnika in Frana Milčinskega.

* Podsuta cesta. Od Cerknice proti Begunjam teče lepa cesta, po kateri se vrši živahen promet. Cesta pa se je že pred več meseci na enem kraju precej podsula in še do danes ni popravljen. Naj se spravi že v red, da ne bo kake nesreče.

* Požar. Iz Zetal nam pišejo: V nedeljo dne 27. junija okrog 22. ure je nastal pri posestniku Francu Steineckerju na nepojasnjen način ogenj, ki je upepelil gospodarsko poslopje in hlev. Zgorelo je poleg tega več posode, dobro ohranjen sadni mlin in drugo. Le pridnim rokam se je zahvaliti, da se ni vnela tudi hiša. Vso pohvalo zaslužijo tukajšnji učitelj g. Koželj, duhovnik g. Cepuder, trgovec in gostilničar g. Franjo Svenšek, orožniki, nastavljenici trgovca g. Cvetka in drugi.

* Smrtna nesreča pri sekanju dreves. Pišejo nam: Dne 6. t. m. je posestnikov sin Jožef Krišelj iz Senčurja pri Kranju sekal smreko. Pri tem je padlo drevo nanj in mu razbilo glavo. Nesrečnik je bil takoj mrtev.

* Smrt pod vlakom. Ob železniški progi blizu Črnomlja so našli truplo nekega neznanega bečarja, ki ga je povozil vlak. Ponesrečenec je star okoli 70 let.

* Smrtna žrtev avtomobila. V Lajterspergu je v nedeljo povozil šofer Völkerjevega podjetja z osebnim avtomobilom štiriletnega Antona Birso, sina železničarja. Težko poškodovani deček je že med potjo v bolnico izdihnil.

* Podlegel poškodbam. Sprevednik Fr. Lešnik, ki se je nedavno smrtno nevarno ponesrečil

pri izkopavanju drevja v Mariji Brezju pri Po-brežju, je te dni podlegel dobljenim poškodbam v mariborski bolnici.

* Požar blizu avstrijske meje. Pred kratkim je nastal v bližini avstrijske državne meje v libeliški graščini pri Dravogradu v enem gospodarskih poslopij požar, ki so ga zanetili otroci. Ker je bilo v poslopju mnogo sena in streha krita z deščicami, je ogenj takoj objel celo poslopje, tako da je bila vsaka pomoč izključena. Močan veter je raznašal po zraku goreče deščice. Zareč ogorek je padel tudi na vrh zvonika farne cerkve, ki je zgorel tekom dveh ur. Na kraj nesreče so prihiteli gasilci iz Libelič in Dravograda, kakor tudi udeleženci pri naboru konj ter službujoči orožniki in uslužbenici oddelka finančne kontrole, katerim se je po težkem naporu posrečilo požar omejiti, da se ni razširil na poslopja, nahajajoča se v bližini cerkve. Gorelo je tudi že na treh drugih poslopih, a so gasilci ogenj takoj zadušili.

* Smrtna nesreča na Dolenjskem. V bližini Velikega Gabra na Dolenjskem se je pripetila avtomobilska nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Šofer Avgust Korotaj je vozil iz Zagreba proti Ljubljani ravnatelj delniške družbe za eksploatacijo gozdov inženjerja gosp. Premroua. Pri Velikem Gabru sta mahoma počili obe desni pnevmatiki in avtomobil je zdrknul v globok cestni jarek. Inženjer Premrou se je rešil z naglim skokom iz avtomobila in je dobil le lahke poškodbe, šoferja pa je volan pritisnil tako, da je ostal na mestu mrtve.

* Požar v Metliki. Te dni je ponoči nastal ogenj pri Jakobu Ivanetiču v Metliki. Gasilno društvo je bilo z malo brizgalno takoj na pogorišču. Čez nekaj časa je stopila v akcijo tudi velika brizgalna, ki je skupno z malo brizgalno pogasila ogenj v pol ure. Zgorela so gospodarska poslopja in eno živinče. Pri tej priliki moramo opozoriti na dejstvo, kako neobhodno je potreben vodovod za Metliko. Zahvaliti se moramo le slučajnemu deževnemu vremenu, da je bilo dovolj vode.

* Požar v Hočah. Te dni je nastal pri posestniku Rebiču v Sp. Hočah ogenj, ki je naglo zajel celo gospodarsko poslopje. Gasilec iz Hoč in Maribora se je posrečilo ogenj omejiti, gospodarsko poslopje pa je pogorelo do tal.

* Nesreče. Dimnikarski pomočnik Bogomil Celinšek je šel iz Maribora ponoči spat v seno na kozolec na Lavi pri Celju. Pri tem je padel skozi neko odprtino na spodaj stoječi voz in se težko poškodoval. — Blaž Gobec, mizar v Šmarju pri Jelšah, je lezel po lestvi na črešnjo. Lestva se mu je zlomila in je Gobec pri padcu dobil težke poškodbe. — Učenca Jovana Boltarja na Dobrni je baje sosedovo dekle, ko je obiral črešnje, sunilo, da je padel z drevesa in se hudo poškodoval.

* Napad. Kovaški mojster Ivan Poklukar iz Grabč pri Bledu je odšel 29. junija s svojim blagom na sejem. Pozno ponoči se je vračal domov. V žepu je imel okrog 1500 Din gotovine, na vozu pa približno za 4000 Din železnine. Pred dvoriščem mlinarja Stroja so ga nenadoma napadli mlinar Miha Stroj in njegova dva sinova. Dobil je močan udarec po desni roki. Poklukar se je le s težavo ubranil z bičem napadalec ter se končno vrnil srečno domov, kamor je odšel poprej v diru tudi že njegov konj z vozom sam. Kasneje so na Poklukarjevi hiši pobili tudi več šip. Kaj je vzrok napada ni znano. Zadevo ima sedaj v rokah orožništvo.

* Rep. Iz Zetal nam pišejo: Te dni je bil napaden neki Hrvat, ki je v tukajšnji okolici prodajal slamnike. Zlikovci so mu z noži prizadejali težke rane v prsa in vzeli baje okrog 2000 Din. Dva osumljenca so že aretirali, orožništvo pa pridno zasleduje še tretjega udeleženca.

* «Brezalkoholna Produkcija». Ljubljana, Poljanski nasip 10/7, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

* Sirovina. Jurij Šramel, 58letni mlinar iz Sv. Miklavža pri Šmarju, je v prebnu oklofotal

Angelo Pušnikovo. Nato ji je zagnal kamen v glavo in še mlatil po njej s kolom, da ji je zlomil obe roki. Dobil je pet mesecev težke ječe in mora plačati Angeli odškodnino in sodne stroške.

ZDRAVSTVO

ČUVAJ SVOJE OKO!

Okoli je verno zrcalo zdravstvenega stanja človekovega in odraža vse starostne izpremembe. Starostne izpremembe vplivajo na oko zlasti pri tistih, ki niso znali živeti rednega življenja. Kot vzroki očesnih bolezni nastopajo čisto hude kožne bolezni, kakor škrlatinka, difterija in druge. Resne očesne izpremembe so tudi posledica sifilide in jetike. Bolezni žil, krvi in živcev spoznaš po značilnih pojavih očesa.

Kratkovidnost, ki je zelo razširjena očesna bolezen, je zelo pogostokrat posledica podedovanja. S primernim čuvanjem očesa se lahko pravočasno ubranimo raznih očesnih obolenosti.

Ako hočemo imeti zdravo oko, se izogibajmo prostorov, kjer se zbirajo množice. Izogibajmo se zlasti očesno bolnih ljudi, ako so te bolezni nevarnega, nalezljivega značaja. Izogibajmo se prašnih potov, temnih prostorov in vlažnih sob, nadalje prostorov s strupenimi plini in dimom. Pijmo zmerno, kajenje omejujmo na minimum, živimo po predpisih, dovoljujoč telesu solnčno luč in zrak.

Umetna razsvetljava bodi stalna in zadostna; ne sme izpreminjati in ne sme postati žgoča. Priporočljivo je, obdati umetno razsvetljava, zlasti električno luč s kakim prozornim, zelenobarvnim steklom, da oslabimo na ta način jakost razsvetljave.

Nadalje je treba preprečiti, da bi zadela luč naravnost oči. Za čitanje dnevnega časopisa zadostja električna luč 50 sveč, postavljena v razdaljo enega metra. Za natančnejše delo treba uporabiti močnejšo razsvetljava. Očesno delo, ki prekorači deset ur na dan, je škodljivo. Kratkovidnost in dalekovidnost zlasti pri starejših ljudeh odpravljamo z navadnimi lečami, ki nam jih predpisuje zdravnik. Ultravijoletni in ultrardeči žarki, kakršne vidimo pozimi na sneženih poljanah, zelo škodijo očesu. V tem primeru je treba oko opremiti s posebnimi očali, ki odvrtaajo, odnosno, ki ustavljajo gori navedene škodljive žarke.

Osebe, ki morajo živeti skupaj z bolnikom, ki boluje na kužni očesni bolezen, se morajo izogibati bolnika ter ne smejo uporabljati njegovega posteljnega perila ali njegovih rut. Zlasti je treba opozoriti na veliko razvado otrok, da si mencajo oči, ne da bi si prej umili roke. Tudi z rokavicami ne smemo dregati v oči.

Očesno bolni morajo živeti strogo po zdravstvenih pravilih. Paziti morajo na čistost obraza in rok. Lasje ne smejo padati na oči. Hrana bodi zadostna, toda ne preobilna, predvsem pa raznovrstna. Paziti je na zelenjavo in sadje. Za vse očesne bolezni je potrebno mnogo zraka in obilo gibanja. Umesten je tudi notranji, duševni mir in nerazburljivost.

Tudi pri najmanjši očesni obolenosti je treba k zdravniku, da ugotovi vrsto bolezni ter predpiše potrebna zdravila. Ako se pravočasno obrnemo na zdravnika, se morda rešimo težke nevarnosti.

ZANIMIVOSTI

× Elektrifikacija svetovnega prometa. Po neki ameriški statistiki je na vsem svetu elektrificiranih prog za 4504 angleških milj. Na prvem mestu je Amerika z 900 angleškimi miljami, to je torej 20 % celokupne elektrifikacije. Od evropskih dežel slede Švedska s 744 angleškimi miljami, Francija s 659 angleškimi miljami in Švica s 635 angleškimi miljami. Tem državam slede v

daljših presledkih Avstralija, Južna Afrika, Chile in Norveška. Anglija ima elektrificiranih samo 8 angleških milj.

× **Skrivnostna bolezen.** Po vesteh nemškega časopisja je nastopila v okolici Heilbronna zámetna bolezen, ki je zahtevala že dve smrtni žrtvi. Neki delavec je oslepel na potu k delu in mrl kratko časa nato v velikih bolečinah. Na dišni bolezní je umrl tudi neki devetletni deček. Neká 21letna deklica leži hudo bolna na isti bolezni. Potek bolezni je naslednji: Vrat se nemale podobno kakor pri difteriji, bolniki oslepe in kri se zastrupi, tako da nastopi končno med silnimi krči smrt.

ŽENSKI VESTNIK

O PAPIRNATIH SERVIJETAH.

Medtem ko se v velikih hotelih, gostilnah in sličnih obrtih v Švici, Franciji, Angliji in Ameriki uporabljajo v splošnem papirnate servijete, se je pri nas udomačila papirnata servijeta med vojno in po njej le zaradi pomanjkanja platnenih servijet. Ta v zdravstvenem oziru priporočljiva navada se je uvedla torej kot nadomestek v sili. V novejšem času pa se smatra za povrnitev v normalne razmere, ako gostilničarji dajejo gostom zopet platnene servijete.

To dokazuje, kako nazadnjaški smo v zdravstvenih pojmi. Primer zapadnih držav, ki niso trpele nikdar na pomanjkanju tkaninskega blaga, naj nam bi dalo pomisleka. Ne le v gostilnah, kjer vlada znana navada, da enkrat porabljene platnene servijete s povlaženjem in poglajenjem zopet osvežijo, temveč tudi v domačem gospodinjstvu se platnene servijete ne morejo tako pogosto čistiti, da bi se v tkanini ne nabrale raznovrstne bakterije. Papirnata servijeta v tem oziru ustreza zdravstvenim načelom, kar pomeni napredek, nikakor pa ne nadomestek v sili.

Seveda bi se ne smele dajati papirnate servijete iz slabega, umazanega papirja, temveč mehke in lepi bele, vsaj v velikosti žepnega robča, da je možno obrisati ne le ustnice, temveč tudi prste. Ugovor, da je pri nas merodajna cena, gotovo ni na mestu. Treba je samo posnemati ameriške trgovce, ki opremljajo robove papirnatih servijet z okusno tiskano reklamo za večje trdke in za vsoto reklame so papirnate servijete ceneje.

Ravnanje s kanarčki. Kanarčkov ne postavljaj na odprta okna in ne obešaj kletk na prost zrak, ker kanarčki ne prenesejo vetra, prepiha, mraza in zlasti ne pekočega solca.

Kopalne kadi se pokvari, če natočiš vanje najprej vroče vode. Zaradi vročine postane košitar krhek, se rad lomi in poka. Zato se priporoča naliti vedno najprej mrzle vode.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

SPOMINSKA PLOŠČA IVANU STRELČU.

Sv. Andraž v Slov. goricah, 4. julija.

Na tukajšnji ljudski šoli je deloval 22 let kot nadučitelj Ivan Strelčec, ki je umrl tik pred vojno. Spomin tega moža živi tako živo med ljudstvom, da so se odločili postaviti mu spomenik na šoli. Razveseljivo je dejstvo, da je misel za spominsko ploščo izšla iz ljudstva samega. Pri Sv. Andražu se je osnoval odbor, ki je tekom par tednov nabral primeren znesek in naročil spominsko ploščo, ki se je odkrila dne 29. junija t. l. s primerno svečanostjo.

Več tisoč ljudi, domačinov in iz sosednjih far, je prispelo na hrib Sv. Andraža. Slovesno službo božjo je imel pater g. Čuček, ki se je spominjal v svoji pridigi v lepih besedah velezaslužnega vzgojitelja in dobrotnika Strelca. Nadzornik gosp. Cvetko iz Murske Sobote je pred šolo v daljšem govoru orisal delo zaslužnega pokojnika v šolskem oziru in njegovo skrb za ljudsko izobrazbo

ter napredek gospodarstva, za organizacijo petja v ljutomerskem okraju in pri Sv. Andražu ter njegovo pisateljsko delovanje in zgodovinske študije.

Pokojnikov prijatelj, znani čebelar g. Jurančič, je odkril mramorno ploščo, na kateri se blešči kratek napis v zlatih črkah. Posvetitev je izvršil zopet pater g. Čuček ob prisotnosti domačega župnika g. Alta in še dveh duhovnikov. Pater Čuček je ponovno nagovoril pokojnikove častilce. Ob slovesnosti je svirala gornjeradgonaška godba pod vodstvom g. Čiriča. Proslave so se v velikem številu udeležili sosede iz Št. Lenarta, Sv. Trojice, Sv. Antona, Sv. Jurija, Sv. Lovrenca, Sv. Urbana in Sv. Bolfenka. Tudi od Sv. Marka se je pripeljalo nekoliko vozov sorodnikov Ivana Strelca, med njimi njegov brat poslanec g. dr. Pivko.

Slavnost je pokazala, kako zna naše ljudstvo ceniti zaslužne učitelje in kako je lahko pridobiti si zaupanje in ljubezen naroda z vztrajnim požrtvovalnim delom. Spomin Ivana Strelca bo živel še dolga desetletja v lepih Slovenskih goricah.

JESENISKI GLASOVI.

Jesenice, 6. julija.

Gospod urednik, mnoge stvari se dogajajo pri nas, toda kam bi prišli, ako Vam bi poročal o vsem. Zato Vam napišem le nekaj najvažnejših stvari, ki zanimajo Jeseničane. Ker se ves svet danes giblje v znamenju sporta, seveda tudi Jeseničani ne smemo zaostati. Zato se bo v Kurji vasi pod Mužaklo v nedeljo 11. t. m. ob 3. uri popoldne vršila velika nogometna tekma med moštvom kranjske in jeseniške »Edinosti«, po tekmi pa bo veselica na prijaznem Humrovem vrtu. Jeseničani, pridite, da vidimo, koliko so naši fantje napredovali od zadnjega poraza.

Jeseničani še vedno spoštujemo stare običaje in navade, zato tudi na kresni večer nismo pozabili. Na vrhu Mužakle sta gorela dva mogočna kresa v čast vsem Janezom, katerih ni baš malo na Jesenicah. Tudi Vidov dan so oznanjali po naših hribih in planinah mogočni kresovi. Pri ognjih pa je pozno v noč popevala naša mladina lepe narodne pesmi. Gotovo so si naša dekleta nabrala šentjanžvega cvetja in praprotnega semena. Na vrhu Golice je plapolal mogočen plamen ter oznanjal tužnim Korotancem Vidov dan. Razume se, da sv. Cirila in Metoda tudi nismo pozabili. Na predvečer slovanskih blagovestnikov je naša mladina žgala sredi Mužakle pod Črno pečjo velikanski kres. Tako smo na meji dveh držav oznanjali, da biva tu slovanski narod, krepak in pošten.

Običajni veliki sejem na sv. Petra je, kakor vedno, tudi letos obiskalo mnogo naroda iz vse okolice. Savski fantje so pozdravili goste s streljanjem iz topičev ter s tem pokazali, kaj se pravi to, ako je na Savi sejem. Mnogo okoličanov je privabila ta dan na Jesenice tudi sokolska tombola. Poleg kolodvora, kjer se je ta vršila, se je zbralo popoldne preko tri tisoč sreče željnih. Tombola se je završila v vsakem oziru ugodno. H glavnim dobitkom se je pridružil še krasen štedilnik, katerega je daroval g. Fr. Šmajdek, ključavničarski mojster na Jesenicah. Sreča je bila to pot naklonjena res potrebnim. Dobili so: Jakob Veber, delavec v Belci, kompletno sobno opravo; Kristina Razinger, šivilja na Hrušici, šivalni stroj; Ludovik Kusterle, tovarniški delavec na Dobravi, moško kolo; Francka Novakova iz Javornika, štedilnik; Mici Hočvarjeva, natakarica na Jesenicah, otroški voziček.

V zadnji »Domovini« je bilo čitati poročilo konference učiteljev naše meščanske šole, na kateri se je ugotovilo, da poročilo o akademiji v »Domovini« ni bilo točno. Tudi »Slovenčev« dopisnik hoče nekaj tajiti. Ej, gospoda, le počasi! Ali ne veste, da se ne izve, kar se ne zgodi? Ako želite, Vam vse dokažemo lepo s pričami. Kdo pa je trdil, da je ta akademija namenjena samo sokolski propagandi in pa trboveljski Orjuni? Gospodje, boste pač »lojalno« priznali, da so bili z akademijo zadovoljni vsi

sodelujoči Orličci, Sokoliči in mladenke, kakor tudi vsa poštena jeseniška javnost. Akademija se je vršila štirikrat. Gotovim gospodom je bila akademija tako pri sre, da niti enkrat niso utegnili počastiti jo s svojo navzočnostjo. Ali ni tako?

Pri vseh slabih časih in večnem dežju pa se zgodi pri nas tudi kaj za smeh in kratek čas. Absolventje jeseniške meščanske šole so priredili na Vidov dan poslovilni sestanek, na katerega so povabili svoje priljubljene učitelje. Lepo so zapeli nekaj pesmi za moške ter mešane zборе in tudi narodne domače so se glasile. Saj je znano, da naša mladina rada popeva ob vsaki priliki. Na žalost so fantje zapeli tudi tisto narodno »Sem kuhar'ca mlada«, in glej nesreče, ta strašna pesem je dosegla ušesa v zatišju se nahajajočega »lojalnega« gospoda. Ob takem »zločinu« nerazsodne mladine so bili seveda takoj vsi križi pokoncu. Vsega je bil kriv seveda »ne-lojalni« g. učitelj, ki se je neke razgovarjal in ni čul te strašne popevke. Kaj bo sledilo iz tega, se še ne vé. Morda celo kakšna »lojalna« disciplinarna preiskava? No, svet se menda ne bo podrl, ker so fantje takoj nato vrezali tisto »Kaj nam pa morejo«.

Poučni izlet na ljubljanski velesejem je nameravala prirediti mladina naše meščanske šole in bi se stroški krili iz čistega dobička akademije. Ta izlet pa se ni vršil. Gotovo so bili proti izletu kakšni »lojalni« pomisleki ali pa »lojalna« intervencija. Kaj se vé! Pri nas je itak vse »lojalno«. Na primeren način se je »lojalno« agitalo za »Domovino«, »Jutro« itd., vlačila se je skozi zobe napredna družina in tako naprej. Vse samo »lojalno«. Bo pač res potrebno, da se zgane dobri gospod, ki ga kliče »Slovenčev« dopisnik v pomoč, in da pošteno strese za ušesa tam, kjer je res potreba. O uspehih bo seveda poročal Jeseničan.

Odprto pismo g. Močniku, župniku pri Sv. Stefanu pri Šmarju

Podpisani se vljudno zahvaljujem za Vaše besede, katere govorite o meni. Ko sem še kupoval vino od Vas, sva bila dobra prijatelja. Takrat niste govorili, da sem ničvreden človek in političen slepar. Ko ste pa izprevideli, da ne pripadam Vaši stranki, ste me začeli sovražiti. Mogoče se bo našel še kak paragraf, ki Vam bo Vaše politično sovraštvo ohladil.

Nadalje Vam je napoti Javna ljudska knjižnica, katere voditelj sem jaz že od njenega začetka. Če bi jo Vi vodili, četudi s to vsebino knjig, ki se nahajajo danes v knjižnici, bi jo vsakomur priporočali in gotovo bi še s prižnice zapovedali, da mora vsak faran biti njen član. Ker je pa društvo v naprednih rokah, je po Vašem političnem prepričanju škodljivo za Vaše verne dušice. K temu moram še omeniti, da je Vaš prednik, pokojni g. Andrej Zdolšek, sam prispeval društvu 20 knjig. Tudi mi je znano, da ugibate, kako bi se hiša dobila iz rok gospe Planinškove, da bi knjižnico postavili na cesto. To se ne bo posrečilo, dokler jaz živim, kajti če bo gospa Planinškova kdaj mislila prodati, bo kupil nekdo, ki ne bo po Vaši volji.

Kar se tiče časopisja, bi pa bilo potrebno, da iztrebimo pohujševalca »Slovenskega Gospodarja« in »Domoljuba«. »Domovina« pa je za nas, po svetoštefauski fari gre glas!

Torej ne se jeziti in ljubimo se med seboj! Tako je učil Kristus in tega posnemajte tudi Vi! Brežka gorca, 4. julija 1926.

Anton Malgaj.

Listnica uredništva

Pišee. Tiskovni zakon ne dopušča. Pišite nam še, samo ne preosebnihih zadev.

Ljutomer. Prekasno prejeli.

Port Arthur. Slično zgodbo smo že svoječasno imeli v listu. Prosimo Vas, da nam poročate o življenju naših rojakov v Kanadi

DENAR

je od nekega časa postal redek. Vedno težje postaja pridobivati si ga. Ali življenje primorava vsakega na borbo za obstanek in kdor hoče v tej borbi zmagati, mora biti zdrav, svež in uporen. Zatorej uporabljamo pri utrujenosti, onemoglosti, nervozi in vsled tega provzročnem nespanju Fellerjev blagodišeči «Elsafluid», ki osvežuje, krepi mišice in živce, lajša bolečine. Kot nam vedno iznova potrjujejo, Fellerjev Elsafluid tudi pri močnih revmatičnih bolečinah izvrstno deluje. Dober kosmetikum. Močnejši, štedljivejši in boljsega delovanja kot francosko žganje. 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici za 63 Din, 12 dvojnati ali 4 velike specialne steklenice za 99 Din, 36 dvoj-

natih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 Din, že obenem z zabojem in poštnino razpošilja po povzetju ali proti vnaprej poslanem denarju lekar- nar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska. Posamezne steklenice Elsa-fluida se dobe v lekar- nah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah po 9 Din.

Sadne mlīne.

najboljše konstrukcije, z lahkim pogonom, se dobi vedno pri Rud. Knezu, ključavničarju v Radečah pri Zidanem mostu. 134

Kostanjev les

za tanin kupujem stalno. Za večje dobave dam akreditiv. Na ponudbe brez navedbe cene ne odgovorjam. Rudolf Zorč, Ljubljana, Knafljeva ulica št. 15.

Štajerska klet Oset v Mariboru NARODNI DOM

Izvrstno vino. Kegljšče.

Srebrne krone, goldinarje in zlatnike kupuje URBANC. Narodni dom, Maribor.

REVMATIZEM!

Zahvalna izjava.

Spoštovani g. dr. Rahlejev!

Beograd.

Najsrečneje se Vam zahvaljujem za odlično sredstvo «Radio Balsamica», od katerega ste mi poslali tri steklenice. Deluje zelo dobro. Več let sem trpela na hudem revmatizmu v vseh telesnih sklepih tako, da sploh nisem mogla več hoditi. Po kratkem mazanju z Vašim zdravilom so bolečine popustile ter se sedaj zopet lahko gibljem in hodim. Zato se Vam še enkrat najtopleje zahvaljujem in Vas bom vsakemu bolniku priporočala.

Razvanje pri Mariboru št. 120, 10. avgusta 1925.

Z odličnim spoštovanjem

Marija Tkauc.

Zdravilo «Radio-Balsamika» izdeluje, prodaja in pošilja po povzetju laboratorij «Radio-Balsamika», Beograd, Kosovska 43.

Brezplačno

se pošlje vsakomur knjiga o izkoriščanju prirodnih sil, da se obdrži zdravje, energija in življenje. Gradivo za to knjigo je vzeto iz znanstvenih del raznih avtoritet, tiskanih v njih državah, kakor n. pr.: «Dete in hrana» od dr. Hajga, «Podaljšano življenje» od dr. Guaza, «Filozofija prehrane» od prof. Biluza, «Največji narodni bič» od D. Kaleničenka, «Kalamjenje in življenje» od dr. Sergeja Voronova.

Vsebinska knjige: Uvod; obdržanje zdravja in podaljšanje življenja po metodi francoskega učnjaka dr. Guaza (to delo je tiskano v Parizu leta 1919. in je doživelo več izdaj); Zrak in solnčna svetloba; «Vitaminski», tvorci energije; higijensko-dietetična instrukcija; psiho-fiziološka gimnastika, sistem A. K. Panohina; uzroki in zdravljenje bolezni (poskusi pomlajevanja, katere so izvršili prof. Steinach, Lichtenstein in Sergej Voronov). Glede knjige se je obračati: Beograd, Pop-Lukina, br. 1 Lit. 2. Miloš Marković.

Kdor išče – najde!

Ta deček je srečen in vesel. Pomagal je materi pri pranju perila z

Zlatorog terpentinovim milom

in našel je v milu pristen zlatnik!

KOLESA

kupite najbolje pri turtki

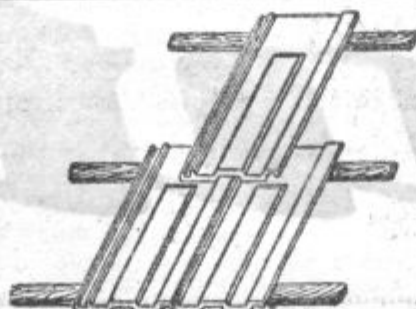
in vse potrebščine

J. GOREC

OSRAM
žarnice

EXCELLA
šivalni stroji.

Ljubljana, Dunajska cesta 1 v palači
Ljubljanske kreditne banke in Gospo-
svetska cesta 14 v hiši gostilne Novi svet.

Miklošičeva c. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu
nudi v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo preiz-
kušene modele strešnikov, z eno ali dvema zareza, kakor
tudi bobrovec (biber) in

zidno opeko.

Stekleni strešnik stalno na zalogi.
Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba!

Več let sem se zdravil od nervoznosti, poskusil sem razna sredstva in zdravila, vendar se nisem mogel rešiti te strašne bolezni. Končno sem začel jemati, po nasvetu mojega prijatelja, „KALEFLUID“ D. Kaleničenko. Ko sem porabil štiri stekleničice, sem se počutil toliko bolj šega, in so se moji živci tako umirili, in sem se počutil čisto prerojenega. Iskreno priporočam „KALEFLUID“ vsakomur, ki trpi na nervozi.

Beograd, dne 21. marca 1926.

Z odličnim spoštovanjem
Slavimir Jovanović
knjigovodja.

146

Glavna zaloga „Kaleflui'a“ D. Kaleničenko

Beograd.

Prosim Vas, da mi takoj pošljete štiri stekleničice „KALEFLUIDA“ D. Kaleničenko. To sredstvo uporabljam redno že od 1906. leta in ga smatram izvrstnim: od tistega časa sem porabil več kot sto stekleničic in tako lahko služim kot živ primer, ker imam dvaindeset let pa sem še vedno popolnoma čil in zdrav.

Bitolj, dne 29. aprila 1926.

S spoštovanjem
general Papengut
predsednik ruske kolonije.

„KALEFLUID“ se prodaja v lekarnah in drogerijah. Odlikovan je na higijenskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Firenci s štirimi Grand Prix in štirimi zlatimi medaljami. Znamka zaščitená. Prospekti se pošljejo brezplačno. Obračati se je: Beograd, Pop-Lukina br. 1, Lit. D. 1. Miloš Marković.

Telefon št. 16.

Ustanovljena leta 1889.

Poštni ček 10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

Stanje
vloženega denarja
nad 200 milijonov
dinarjev.

(Gradska štedionica)

LJUBLJANA

Prešernova ulica

Stanje
vloženega denarja
nad 800 milijonov
kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

amstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot jerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter javno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar doletnih, župnijski uradi, cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

62

Carina na obutev

znaša že sedaj povprečno 50 %. Stavljen je predlog, da se še poveša. To bo povzročilo povišanje cen obutvi. Podjetja, ki čakajo na to povišanje carine, bodo brez truda zaslužila vsled svojih zalog. Ne pripadamo podjetjem, katera izkoriščajo ljudsko bedo. Njim ne gre za blagostanje svojih odjemalcev. Da omogočimo vsakomur nakup dobre obutve, prodajamo od danes poletno zalogo po **znižanih cenah.**

Naš odjemalec – naš gospodar!

Rata